

ISSN 1581-9027

zelena dežela

Glasiło Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 138 / december 2016

IZ VSEBINE

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Decembrska številka Zelene dežele je po navadi priložnost, da v teh nekaj uvodnih besedah strnemo svoj pogled na leto, ki mineva. Ko sem prebral, kaj smo lani napisali na tej strani, bilahko to z manjšimi popravki pravzaprav ponovil tudi letos. Razlika je le v dveh stvareh: narava nam letos ni prizanesla in prihodnje leto nas ne čakajo volitve v organe zbornice.

Verjetno je še živ spomin na pozni spomladanski sneg in pozebo, katere posledice ponekod čutijo še danes. Toda to je narava in če se še tako trudimo, je verjetno nikoli ne bomo mogli nadzorovati in bo kmetijstvo še vedno v veliki meri odvisno od nje. Na drugi strani pa lahko na uspešnost v kmetijstvu vplivamo sami z našo voljo, vztrajnostjo in znanjem.

Z veseljem opažam, da je ravno pri mladih najbolj prisotna želja po znanju in da kar vre od idej ter inovacij. Kljub temu ostajajo skromni, saj si želijo samo delovno mesto zase in dostojno življenje za družine. O tem lahko preberete v tej številki Zelene dežele, kjer predstavljamo izbor inovativnega mladega kmeta. Odgovorni smo do teh mladih in do vseh, ki želijo graditi svojo prihodnost na podeželju. In prav njihova volja in želja me navdajata z optimizmom, da imata slovenski kmet in slovensko podeželje prihodnost. Na nas pa je, da jim to omogočimo.

Na koncu naj vam v imenu zbornice in svojem imenu želim vesele in blagoslovljene praznike, predvsem pa mirno, zdravo in uspešno novo leto!

RUBRIKA	NASLOV ČLANKA	STRAN
NE PREZRITE	UREDBA, KI OPREDELJUJE UKREP ZA REŠEVANJE KRIZE V SEKTORJU MLEKA	3
TEMA MESECA	ČE PRIDEJO KRAVE TEŽKO DO MOLZIŠČA, NAJ PRIDE MOLZIŠČE H KRAVAM	4
	VSAK POSEL LAHKO USPE, ČE LE DOBRO DELAŠ	5
AKTUALNO	KMETIJSTVO IN SVETOVANJE PRED IZZIVOM	8
	OKROGLA MIZA O DELOVANJU JSKS IN SKLEPI	9
	REGISTRACIJA DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI ŠE VEDNO NUJNA	11
	OBVEZEN VSTOP KMETIJ V SISTEM DAVKA NA DODANO VREDNOST	13
	PRILOŽNOSTI ZA NALOŽBE V PRIMARNO PRIDELAVO	14
	CERTIFICIRAN LES DOSEGA BOLJŠE CENE	15
	MLADI ŽELIJO CERTIFIKAT NPK	17
	VAROVANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ NI UČINKOVITO	18
	SLOVENSKA KONOPLJA POD SVOBODNIM SONCEM	19
	DELO KGZS	SPREJETA NOVELA ZAKONA O GOZDOVIH
NEKATERI PREDLOGI ZA KMETIJSTVO NESPREJEMLJIVI		20
ZA VARNEJŠO HRANO		21
SODELOVANJE	ZGODOVINSKI USPEH SLOVENSКИH KMETOV NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM	22
	PRENOVLJEN KATALOG TURISTIČNIH KMETIJ	22
NASVETI	SOSEDSKO PRAVO – KO MOTI HRUP ALI DIM	23
	HRANILNA VREDNOST ŽIVIL	24
	PRIMER ZAVAJAJOČEGA OGLAŠEVANJA IZ TUJINE	27
	GERK NA TUJI NEPREMIČNINI	27
NA KONCU	SEZNAM IZOBRAŽEVANJ NA KGZS-ZAVOD NM	27
	RECEPT: ŠINK IN KLOBASA Z ZELJEM TER AJDOVIMI ŽGANCI NAGRADNA UGANKA	28

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 138, december 2016 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Marjan Papež • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: Delo d.d. • Naklada: 79.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Uredba, ki opredeljuje ukrep za reševanje krize v sektorju mleka

V Uradnem listu RS št. 77/2016 je bila 2. decembra 2016 objavljena Uredba o zagotavljanju izjemne izravnalne pomoči proizvajalcem mleka. Predmet pomoči po tej uredbi je dodelitev nepovratnih sredstev v obliki podpore za nepovečanje proizvodnje mleka v tekočem obdobju v primerjavi z referenčnim obdobjem. Tekoče obdobje iz prejšnjega odstavka traja od 1. januarja 2017 do 31. marca 2017, referenčno obdobje pa od 1. januarja 2016 do 31. marca 2016. Za ukrep se zagotavlja

jo sredstva v višini do 2.291,012 evra. Višina pomoči bo dodeljena na kilogram oddanega mleka in bo odvisna od števila vseh s strani upravičencev oddanih kilogramov mleka v tekočem obdobju.

Do podpore je upravičen nosilec kmetijskega gospodarstva, če kmetijsko gospodarstvo v tekočem obdobju ni povečalo oddaje mleka prvemu kupcu mleka v primerjavi z referenčnim obdobjem. Za izvajanje ukrepa je pristojna Agencija RS za kmetijske trge in razvoj pode-

želja, ki bo vsem upravičencem, ki bodo izpolnjevali pogoje za pridobitev sredstev, najkasneje do 10. maja 2017 poslala predtiskan obrazec »Izjemna izravnalna pomoč proizvajalcem mleka«. Prav tako bo lahko nosilec kmetijskega gospodarstva vložil zahtevek na obrazcu, ki bo objavljen na spletni strani ARSKTRP. Upravičenec bo moral izpolnjen in podpisan izvod predtiska ali spletnega obrazca poslati na naslov Agencija RS za kmetijske trge in razvoj pode-

želja, ki bo vsem upravičencem, ki bodo izpolnjevali pogoje za pridobitev sredstev, najkasneje do 10. maja 2017 poslala predtiskan obrazec »Izjemna izravnalna pomoč proizvajalcem mleka«. Prav tako bo lahko nosilec kmetijskega gospodarstva vložil zahtevek na obrazcu, ki bo objavljen na spletni strani ARSKTRP. Upravičenec bo moral izpolnjen in podpisan izvod predtiska ali spletnega obrazca poslati na naslov Agencija RS za kmetijske trge in razvoj pode-

1000 Ljubljana ali ga oddati neposredno v sprejemni pisarni agencije najkasneje do 19. maja 2017. Upravičenci bodo s strani Agencije o višini dodeljenih sredstev obveščeni najkasneje do 8. septembra 2017. Izplačila pa se bodo izvedla do 30. septembra 2017.

Dodatne informacije bodo na voljo na spletni strani ARSKTRP, ki je pristojna za izvajanje ukrepa.

»ALBERTA ZORKO

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Želim vam blagoslovljene božične praznike, leto 2017 pa naj bo mirno in zdravo, prežeto v zaupanju in sodelovanju!

Cvetko Zupančič, predsednik KGZS

Če pridejo krave težko do molzišča, naj pride molzišče h kravam

Toni Kukenberger, inovativni mladi kmet za leto 2016

Kmetija Kukenberger je družinska kmetija, na kateri živi in dela več generacij. Ukvarjajo se s prirajo mleka. Kmetija ni bila nikoli usmerjena v zelo intenzivno prirajo, zato so na kmetiji ohranili rejo krav rjave pasme: okrog 20 krav in prav toliko telic. Od klasične oddaje mleka v mlekararno prek zadruga je postopno rasla ideja o predelavi mleka in neposredni prodaji mlečnih izdelkov. To razmišljanje je sovpadalo z odločitvijo za ekološko kmetovanje, predlani pa je padla tudi odločitev za pridelavo tako imenovanega senenega mleka.

Na leto namolzejo približno 120 tisoč litrov mleka. Dobro polovico ga predelajo v različne mlečne izdelke, s katerimi oskrbujejo nekaj šol, vrtcev in gostiln, pa tudi nekaj trgovin v bližini in v Ljubljani. Ta delež bi radi čim prej povečali na vsaj

Uspeh kmetije temelji na dobrem delu in slogi celotne družine: oče Anton Kukenberger, ki je tudi zbornični svetnik, mama Valentina, Toni z ženo Nino, sestra Manca in stric Tomaž.

Prevozno molzišče je rešilo problem dogona krav z oddaljenih in razdrobljenih pašnikov v hlev na molžo.

tri četrtine pridelanega mleka. »S tem, ko 40 odstotkov senenega mleka prodajamo preko zadruga po ceni za konvencionalno mleko, izgublamo precej zaslužka. A druge rešitve ta hip ni, ker blizu nas nihče ne odkupuje ekološkega mleka,« pravi Toni Kukenberger.

Glede odločitve za predelavo mleka na kmetiji pa Toni, ki je diplomant univerzitetnega študija zootehnike na BF, pravi: »Za predelavo mleka smo se odločili leta 2011. Naša kmetija je s 24 hektarji obdelovalne zemlje in 10 hektarji gozda premajhna, da bi živela samo od oddaje

mleka. Širiti je ne moremo. Ob službi bi se lahko ukvarjal z ekstenzivno živinorejo ali kmetijo vodil kot podjetje in razvijal nove dejavnosti, kar sem tudi izbral.«

Že omenjene novice so bile dobra podlaga za to, da gre za inovativne prijeme, posebno pozornost pa velja nameniti prevoznemu molzišču. »S pašnikov ne moremo krav dvakrat na dan gnati v hlev na molžo, ker bi prečkale tuje parcele. Molžo je bilo treba pripeljati na pašnik. Molzišče s štirimi molznimi enotami sem uredil na prikolici, ki sem jo tudi iz-

delal sam, to pa pripel za 40 let star traktor, ki je sameval pod kozolcem,« zaključil inovativni mladi kmet za leto 2016 Toni Kukenberger.

Ob tem naj zapišemo izjavo,

ki jo je dal v predsedniški palači neposredno po prejemu naziva, ki je vodilo njemu, lahko pa tudi vsem generacijam na vseh slovenskih kmetijah: »Vsak posel ima možnost za uspeh, ne

glede na konkurenco, če le delaš dobro,« in se navezal na izjavo predsednika ZSPM Roka Damijana ob podelitvi naziva IMK: »Na naši kmetiji sem jaz embalaža, vsebina pa je moja

družina, starši in stari starši, ki so postavili temelje, da se lahko sedaj kmetija razvija.«

»MARJAN PAPEŽ,

»PETRA ŠUBIC

»Agrobiznis Finance

Vsaka posel lahko uspe, če le dobro delaš

Na desetem izboru inovativnega mladega kmeta naslov na Dolenjsko

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zveza slovenske podeželske mladine sta v drugi polovici novembra razglasili zmagovalca desetega izbora Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet. Jubilejni izbor je gostil predsednik republike Borut Pahor, med šestimi tekmovalci pa je zmagal **Toni Kukenberger** iz Gorenjih Ponikev pri Trebnjem.

Kot rečeno je dogodek gostil predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, ki je v uvodu povedal: »Z veliko pozornostjo in hvaležnostjo spremljam delo ZSPM in vseh, ki delajo na podeželju. Poudarek je mladim, še posebej pa inovativnim. Ob besedi kmet največkrat pomislimo na pridnost in tradicijo. Vendar pa gre pri mladih še za nekaj več. Mladi, ki ste življenje posvetili kmetovanju, stremite k novemu, boljšemu in današnji dogodek je prispevek k temu.«

Predsednik KGZS **Cvetko Zupančič** je dodal: »Že desetletje skupaj z Zvezo slovenske podeželske mladine načrtno iščemo in spodbujamo mlade na podeželju, da predstavijo svoje zamisli, ki prinašajo svež veter v kmetijstvo. Tako hočemo razširiti prepoznavnost kmetijstva in spodbujati mlade, da večjo pozornost namenijo tudi kresanju idej in vključe-

Letos je zmagovalec izbora imel posebno čast, saj je priznanje podelil predsednik države Borut Pahor.

vanju lastne inovativnosti v vsakdan kmečkem življenju. Za nas je to ključnega pomena, saj bo na tem temeljila prihodnost.«

Svoje misli ob podelitvi je predsednik ZSPM **Rok Damijan** strnil takole: »To, da dogodek gosti predsednik države, je priznanje mladim s podeželja – mladim kmeticam in kmetom – njihovem delu, njihovem pomenu in nenazadnje kmetijstvu v celoti. Naj pa poudarim, da ste na tem dogodku jedro vi, inovativni mladi kmetje in kmetice, vsi ostali smo zgolj embalaža,« je ozadje dogodka slikovito orisal predsednik ZSPM Damijan.

didati za naziv IMK, mnogi člani ZSPM, KGZS in sponzorjev, kjer je v imenu Zavarovalnice Triglav zmagovalcu izbora direktor kmetijskih zavarovanj Aleš Zupan podelil bon v vrednosti 500 evrov za kmetijska zavarovanja pri Triglavu.

Na letošnjem izboru za naziv inovativnega mladega kmeta/kmetico so sodelovali štirje mladi kmetje in dve kmetici. Ob že predstavljenem zmagovalcu Toniju Kukenbergerju so se za naziv potegovali Anže Legat iz Hraš pri Lescah, Barbara Petrič iz Brezule pri Račah, Boštjan Kosec iz Malega Brebrovnika pri Ivanjkovcih, Damjana Ostanek Heric iz Malih Pec pri Šentvidu pri Stični ter Rok Šiftar iz Polane pri Murski Soboti.

»MARJAN PAPEŽ

Po sprejemu pri predsedniku države se je srečanje nadaljevalo še v prostorih KGZS, kjer so se v sproščenem vzdušju družili kan-

Vse kandidate je obiskala strokovna komisija v sestavi **Marjan Golavšek** (KGZS), **Petra Simonišek** in **Primož Žagar** iz ZSPM pod vodstvom **Andreje Krt Stopar**. Komisija je pri kandidatih in kandidatkah ocenjevala inovativnost ideje, trajnost projekta, vključenost vidika zaščite okolja, vpliv na lokalno skupnost in podeželsko območje, napoved ekonomskega učinka in tržno usmerjenost kmetije. Cilj tekmovanja je odkrivati in spodbujati inovativnost pri mladih. KGZS in ZSPM s tekmovanjem širita in poglobljata znanje, preverjata praktično usposobljenost mladih kmetov in kmetov ter jih spodbujata k nadaljnji inovativnosti. Namen tekmovanja je tudi popularizirati kmetijstvo in podeželje, spodbujati pozitivno tekmovalnost in druženje med mladimi.

ANŽE LEGAT**Olajšanje dela pri pridelavi in predelavi sadja**

Na sadjarski kmetiji Pr' Jernejc v Hrašah pri Lescah se ukvarjajo s pridelavo in predelavo sadja. V načrtu je še zasaditev hektarja z jablanami sorte topaz in preusmeritev v ekološko pridelavo.

Zadnja leta veliko vlagajo v protitočne mreže, radi bi postavili tudi namakalni sistem. Pri širitvi sadjarstva je Anže iznajdljiv, kar dokazuje pometalnik vej in listja, s katerim v sadovnjaku zmanjšuje tveganje za bolezní. Anže Legat ga je s prijateljem strojnikom izdelal za samo 30 odstotkov cene

glede na najcenejši pometalnik na trgu.

Anže Legat je inovativen tudi pri predelavi jabolok. Ima pasterizator na drva, ki ga je razvil s prijateljem Asmirjem Vukaličem. Sestavila sta ga iz stare peči na drva, soda, navitja iz nerjavnega jekla in črpalke z regulatorjem pretoka. Stroški kurjave za pasterizacijo so sedaj bistveno manjši kot prej, ko je sok segreval na električno. Z novim načinom pasterizira od 300 do 400 litrov soka na uro, načrtuje pa povečanje zmogljivosti na 500 litrov na uro in elektronsko uravna-

BARBARA PETRIČ**Inovativna na več področjih**

Barbara Petrič je po izobrazbi inženirka vrtnarstva in krajinarstva, zaposlitev pa si je našla na kmetiji Frangež v Račah, kamor se je prisožila. Glavna dejavnost je prašičereja, ker pa ta sama prinaša premalo zaslužka, so lani poiskali dodaten vir prihodkov z registracijo še ene dopolnilne dejavnosti na kmetiji – predelava mesa.

Med dopolnilnimi dejavnostmi imajo še predelavo zelenjave, peko kruha in peciva, vzdrževanje zelenic in aranžerstvo. Barbara se je preizkusila tudi v vzgoji rož trajnic za rezano cvetje. A njen glavni cilj je, da poveča pridelavo in predelavo zelenjave.

V sezoni prodajajo svežo zelenjavo, za zimo pa jo vložijo.

Ponudbo so razširili tudi s sirupi in namazi. Največje povpraševanje je prav po njihovi vloženi zelenjavi iz integrirane pridelave. V prihodnje bodo sezonske pridelke ponujali tudi v tedenskih zabojčkih.

Pred tremi leti so oblikovali svojo blagovno znamko za pridelke, ki jih tržijo kot kmetija Frangež. Kupce iščejo tudi na Facebooku in s plakati, kjer predstavljajo svojo ponudbo. »Zadovoljni bi bili, če bi v treh letih dokončali trgovinico na kmetiji, uredili pakirnico zelenjave ob hladilnici in sušilnico mesa ter ponudbo popestrili z no-

vimi živili, tudi z več vrstami vložene zelenjave,« za konec pravi Barbara Petrič.

BOŠTJAN KOSEC**»Senena« govedina lahko najde kupce**

V desetih letih je Boštjan Kosec z družino živinorejsko ekokmetijo v Malem Brebrovniku v Prlekiji iz povprečne razvil v eno najbolj perspektivnih. Kmetijska zemljišča so s 16 hektarjev, kolikor so jih imeli leta 2004, povečali na dobrih 48 hektarjev, od tega je 45 hektarjev pašnikov.

Izkušnje iz prireje mleka in pašništva, s katerima se je več kot dvajset let ukvarjal oče

Jožef, je Boštjan prenesel na rejo krav dojlj. Inovativen je pri prodaji, saj z ekokmetijo Zdravec iz Prlekije skupaj po spletu prodajajo tako imenovano seneno svežo ekološko mlado govedino. Lani so gospodinjstvom, vrtcu in štirim osnovnim šolam prodali štiri tone mlade ekogovedine.

Lani je Boštjan Kosec razširil dejavnost in začel s setvijo avtohtonih in tradicional-

nih poljščin, a ker ni našel ekološko pridelanega semena za avtohtona ozimna žita, se je začel ukvarjati še s semenarjenjem treh avtohtonih sort pšenice – reske, gorolke in savinje.

Za Koscem je že večja naložba v prenovo hleva za govedo in konje z izpustom ter več strojnih izboljšav. Trosilnik za mineralna gnojila je predelal na elektro pogon in priredil tako, da ga lahko namesti na čelni vi-

ličar na traktorju. Predelal je tudi čelno kobilnico ter rabljeno prikolico za tovornjak v premično sušilnico, kjer bo lahko sočasno sušil devet bal sena.

DAMJANA OSTANEK HERIC

Z zelenjavo do kruha za vso družino

V Šentvidu pri Stični Damjana Ostanek Heric že tretje leto vodi zelenjadarsko kmetijo. Na dobrih 30 arih pokritih površin v štirih rastlinjaki in na dobrih treh hektarjih njiv pridelujejo okrog dvajset vrst zelenjave. Prodajajo jo doma, ob sobotah na tržnici, sicer pa več kot dvajsetim manjšim trgovinam, kmetijski zadruzi, veletrgovcu in javnim zavodom.

Zimske prihodke zagotavlja prodaja okrog 10 ton vložene zelenjave. Predelavo zelenjave je kot dopolnilno dejavnost Damjana registrirala že med študijem leta 2012. Istega leta so star hlev prenovili v prostore za predelavo, skladiščenje in prodajo.

Leta 2014, ko je postala mlada prevzemnica, je pridelavo povečala s setvijo zgodnje zelenjave kot predposevka (npr. solate) in še s setvijo le-te po spravilu glavnega posevka. Z večjo pridelavo je rasla tudi prodaja, ki so jo razširili v javne zavode, trgovine in k veletrgovcu.

Ker je bilo časovno težko uskladiti nabavo manjših količin sadik za dvajset sort zelenjave, so jih začeli gojiti kar sami. Tako pridelavo nadzirajo od semena do pridelka.

V načrtu je postavitve novih rastlinjakov, avtomatizacija in razširitev predelave, posodobitev embalaže, nakup specia-

lizirane mehanizacije za vrtnine, postavitve namakalnega sistema z urejenim zajetjem vode, posodobitev skladišča in nova hladilnica.

ROK ŠIFTAR

Ekološko žita za Naturo, perutnina pa še pride

Z 200 hektarji obdelovalne zemlje v ekološki pridelavi, ki se poleg domače kmetije v Polani razprostirajo še na več parcelah na Goričkem, je 24-letni Rok Šiftar med večjimi ekološkimi kmeti v Prekmurju. Po očetovi smrti je prekinil študij fizike v Ljubljani in prevzel skrb za poljedelsko kmetijo. Prideluje različna žita in buče. Večino žit prek Društva ekoloških žitarjev prodajo Žitu, ki jih trži pod blagovno znamko Naturo.

Lani je v Gornjih Petkovcih kupil propadlo gojitveno lovišče Kompas. Nekdanjo fazanerijo bo s sofinanciranjem iz sredstev PRP preuredil v farmo piščancev z 80 tisoč živali v turnusu. Žal zaradi zakonskih omejitev reja ne bo ekološka.

O pogodbeni reji piščancev, za kar bo

zaposlil še dva delavca, se dogovarja s Panvitičnim Agromerkurjem, ki ima klavnico in bo prevzel tudi prodajo. Na piščančji farmi bo dobil gnoj za gnojenje njiv. Za ogrevanje hlevov načrtuje kotlovnico na biomaso, kjer bodo kurili tudi ostanke od sekanja gozdnih robov in travnikov, ki se zaraščajo, pa tudi ostanke od čiščenja, luščenja in predelave žit, ki niso primerni za krmo.

Za znižanje proizvodnih stroškov Rok Šiftar predeluje tudi stroje, da naenkrat opravijo več del. Pri tem mu koristi znanje fizike, elektrotehnike in mehanike. V treh letih bi rad dokupil več zemljišč, postavil sušilnico za žita in manjšo čistilno linijo.

Kmetijstvo in svetovanje pred izzivom

Na začetku aktualnega programskega obdobja, a že zazrti v obdobje po letu 2020

Konec novembra je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) v Laškem organizirala 31. posvet Javne službe kmetijskega svetovanja (JSKS). Posvet je nakazal izzive, ki jih bo prinesla skupna kmetijska politika po letu 2020, in skušal odgovoriti, kakšna bo vloga JSKS v prihodnje.

V pozdravnem nagovoru je vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo pri KGZS **Igor Hrovatič** poudaril, da nove SKP ne bo brez učinkovitega prenosa znanja in tu bo tudi v prihodnje mesto Javne službe kmetijskega svetovanja.

Posveta so se udeležili vsi pomembni odločevalci o izvajanju kmetijske politike v Sloveniji.

SVETOVALNA SLUŽBA JE PRISOTNA NA VSAKI KMETIJI

»Javna služba kmetijskega svetovanja s svojo mrežo pokriva celotno slovensko podeželje in je v resnici prisotna na vsaki kmetiji. S strokovnim svetovanjem, informiranjem, prenosom novih dosežkov na podeželje spodbuja nova delovna mesta, preko te službe se na slovensko podeželje implementira večina ukrepov, zakonodaje in finančnih sredstev SKP. Lahko zatrdimo, da uspešnost črpanja sredstev EU brez te službe ne bi bila tako velika,« meni Hrovatič.

»Ne glede na očitke, da je služba postala bolj birokratska, kar je predvsem posledica izvajanja ukrepov SKP, je njena vloga pri razvoju kmetij ves čas izredno pomembna. V Sloveniji potrebujemo sistem kmetijskega svetovanja, ki je prilagojen

našim razmeram in ga zagotavlja tudi kmetijska svetovalna služba,« je zaključil Hrovatič.

Znanje bo v prihodnje vrednota, skoraj tako kot pitna voda, rodovitna zemlja ali čisto ozračje.

SLUŽBA POTREBUJE OSVEŽITVE

Predsednik KGZS **Cvetko Zupančič** pa je izpostavil, da je po dvajsetih letih dela ta služba potrebna svežine, še naprej pa mora delati odkrito, odgovorno in usklajeno v korist in dodano vrednost kmetijstva.

»Vsi vemo, da se je pri nas začela gospodarska kriza leta 2008 in po ekonomskih kazalcih se počasi premika na bolje. V tej krizi in pri reševanju krize je plačalo svoj davek tudi kmetijstvo. Marsikdo je prenehal,

marsikdo je v kreditih in marsikatera kmetija si še dolgo ne bo opomogla.

Tudi javne službe KSS so v tem času izgubile 30 do 40 odstotkov sredstev za delovanje, pa vendar je bilo vse delo dobro opravljeno.

Svetovalnaslužbajefinančno in materialno izčrpana, zato so težave in napake, ki se pojavljajo v zadnjem času, posledice tega.

Razumeli smo težo časa in dali svoj prispevek, zdaj pa je čas, da tako vsebinsko in materialno nas razume država, da bomo tako lahko kos novim izzivom in ohranjali in razvijali kmetijstvo v Sloveniji,« je zaključil Zupančič.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. **Dejan Židan** pa je dejal, da v

prihodnje ne bo več denarja iz SKP za kmetijstvo, pa še pre-razporediti ga bo treba. Zato se morajo zbornica, združna zveza in stroka pravočasno poenotiti ter poslati stališča v Bruselj.

PO 2020 V SKP VEČ POUČENJE ODPOORNOSTI NA TVEGANJA

Strokovni del posveta je začel prof. dr. Emil Erjavec, ki je izpostavil, da bodo po letu 2020 glavne prioritete SKP odpornost na tveganja, varovanje okolja, tehnološki napredek in inovacije ter poenostavitev SKP. Poleg tega se je vprašal, če so to vsi izzivi, kaj bodo ukrepi in mehanizmi, kaj o tem meni širša javnost, kako daleč v procesu je Komisija. In nadaljeval: »Ali smo v Sloveniji pripravljeni na te izzive? Imamo mogoče druge prioritete in kaj še lahko naredimo? Najbolje, da čim

Cvetko Zupančič: »Kmetijstvo je razumelo težo časa in dalo svoj prispevek, zdaj pa je čas, da država vsebinsko in materialno razume kmetijstvo.«

prej, saj so možnosti, da bo kako naše stališče upoštevano, veliko večje, če je gradivo pravočasno na Komisiji. Je pa dejstvo, da Evropska komisija še nima stališč,« je zaključil Erjavec.

ZAHODNA SLOVENIJA PO LETU 2020 NE BO VEČ KONVERGENČNA REGIJA

Državna sekretarka mag. **Tanja Strniša** je predstavila še nekaj vsebin, ki se nanašajo na reformo SKP po letu 2020. »SKP bo še bolj tržno naravnana, nadaljevala se bo konvergenca neposrednih plačil med državami

in med kmeti ter še večji poudarek biotski raznovrstnosti. Zahodna Slovenija ne bo več konvergenčna regija. Sicer pa se je na zadnjem zasedanju kmetijskih ministrov izkazalo, da se zavzemajo za ohranitev močne, strukturirane in enotne SKP.«

VEČJA OSREDOTOČENOST NA DRUŽINSKE KMETIJE

Stališča kmetov je predstavil direktor KGZS **Branko Ravnik**. Zbornica pričakuje, da se bo ohranil vsaj enak obseg sredstev za izvajanje SKP, da se bo ohranila dvostebna struktu-

Okrogla miza o delovanju JSKS in sklepi

Drugi dan posveta je bil namenjen razpravi o vlogi, organiziranosti in financiranju največje javne službe po letu 2017. Na podlagi razprave so bili oblikovani naslednji sklepi:

I.

Oblikovanje slovenskih izhodišč nove SKP mora temeljiti na analizi ukrepov obstoječe SKP 2014–2020 ter stanja slovenskega kmetijstva.

Izhodišča morajo spodbujati ohranjanje kmetovanja na območjih z naravnimi in drugimi omejitvami, boljše upravljanje s tveganji, prehransko varnost, trajnostno kmetijstvo, konkurenčnost, inovacije, prenos znanja in poenostavitve izvajanja. Izhodišča Slovenije morajo temeljiti na aktivnem kmetu, ki prideluje hrano in hkrati zagotavlja tudi vse ostale družbeno zelene javne dobrine.

Ministrstvo mora prek široke javne razprave, ki bo vključevala vso zainteresirano javnost, čim prej pripraviti izhodišča Slovenije, ki bodo predstavljala usmeritve Komisiji pri pripravi izhodišč nove SKP.

II.

Prenos znanja v kmetijstvu mora temeljiti

na sodobnem sistemu AKIS-a (Agriculture Knowledge Innovation System). V ospredju tega sistema mora biti kmet. V Sloveniji je potrebno vzpostaviti transparenten sistem od raziskav prek izobraževanja in svetovanja do končnega uporabnika.

Naloga Ministrstva je, da podpre sistem AKIS-a in zagotovi vse potrebne pogoje za njegovo delovanje (kadri, finance, IKT, izobraževanja itd.); tako bo zagotovljeno tudi učinkovitejše delovanje Javne službe kmetijskega svetovanja.

Poleg pregleda delovanja JSKS mora Ministrstvo za učinkovito delovanje AKIS-a na enak način pregledati tudi ostale inštitucije, ki so del AKIS-a, pripraviti obravnavo na Svetu za kmetijstvo ter sprejeti zavezujoče sklepe sprememb.

III.

Panožni krožki so učinkovita metoda svetovanja. Ministrstvo jih mora prepoznati kot nujno obliko spodbujanja tehnoloških rešitev in ekonomskega razvoja kmetij, za kar mora vzpostaviti ustrezen model financiranja in potrebna sredstva za razvoj orodij za spremljanje in analizo podatkov kmetij.

Naloga Sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo pri KGZS je zagotovitev uspo-

sobljenosti svetovalcev moderatorjev za namen učinkovitega vodenja panožnih krožkov. Potrebno je zagotoviti tudi povezovanje in izmenjavo izkušenj med moderatorji.

IV.

Zaradi velikega števila majhnih kmetij, zahtevnih pogojev kmetovanja, usmeritve v trajnostno kmetijstvo in številnih nalog, ki jih kmetijstvu narekuje čas, je v Sloveniji nujna ohranitev enovitosti sistema Javne službe kmetijskega svetovanja znotraj KGZS. **Država je dolžna zagotoviti stabilne pogoje delovanja javne službe. Za doseg tega cilja je treba zagotoviti jasno opredelitev nalog javne službe, strokovno neodvisnost, ustrezno kadrovske zasledbo, stabilen sistem izobraževanj in usposabljanj, predvsem pa vzpostaviti večleten vzdržen model financiranja – vse za dobrobit kmeta.**

Naloga Sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo pri KGZS je okrepitev sodelovanja s svetovalnimi inštitucijami na ravni EU in posameznih držav članic. Delovanje javne službe se bo izboljševalo tudi s prenosom primerov dobrih praks, metod svetovanja in z vključevanjem v certifikacijsko shemo CECRA.

ra in enak način financiranja, da bo še naprej dana možnost višjega deleža proizvodno vezanih plačil, da bo večja osredotočenost na družinske kmetije in mlade gospodarje, upravljanje s tveganji pa mora prinesiti učinkovitejše odgovore.

»Poleg tega bodo potrebne prilagoditve ukrepov za slovenske razmere, med njimi bolj ciljno naravnani naravovarstveni ukrepi, večji delež proizvodno vezanih plačil za govedorejo, večja osredotočenost na manjše tržno usmerjene družinske kmetije, stabilna vsebina investicijskih razpisov, bolj ciljna podpora ekološki tržni pridelavi in učinkoviti ukrepi za sanacijo gozdov,« je strnil pogled kmetov direktor zbornice Ravnik.

PRI DELOVANJU PANOŽNIH KROŽKOV OPAZEN NAPREDEK

V popoldanskem delu posveta so udeleženci skušali pridobiti nekaj praktičnih spretnosti pri vodenju panožnih krožkov. Za ogrevanje je nekaj spretnosti in veščin, ki so potrebne za uspešno delovanje panožnega krožka, predstavila profesionalna moderatorka **Natalija Vrhunc**.

Stanje pri panožnih krožkih pri nas je predstavila mag. **Olga Oblak** s sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo pri KGZS. Predoblika panožnih krožkov je pri nas poznana v obliki različnih društev že več desetletij.

Pogleda na prihodnost slovenskega kmetijstva so predstavili tudi kmetje, med njimi Janez Beja, predsednik območne enote KGZS Ljubljana.

Bolj usmerjeno se je začelo delo v letu 2005, ko so na Oddelku za zootehniko Biotehniške fakultete preko Twinning projektov v sodelovanje vključili okrog 500 kmetov. Sistemska podpora panožnim krožkom znotraj JSKS pa se je začela leta 2011, ko so bila za ta namen tudi namenjena sredstva. Letos je v 64 krožkih aktivnih več kot 1600 kmetov. Resda je raven delovanja teh krožkov še marsikje pomanjkljiva, so pa pristopi vse boljši in s tem tudi kakovost delovanja. »Panožni krožki se

pri nas financirajo iz sredstev za delovanje Javne službe kmetijskega svetovanja, brez dodatnega prispevka države in brez sofinanciranja s strani kmetov – članov krožkov,« je zaključila Oblakova.

Dolgoletne izkušnje z delovanjem panožnih krožkov na avstrijskem Koroškem je predstavil direktor koroške kmetijske zbornice **Hanzi Mikl**. Ta je povedal, da precejšen del sredstev za delovanje krožkov prispevata zvezna in deželna vlada s sofinanciranjem iz ukre-

pov skupne kmetijske politike, del pa člani. Kmetov prispevek znaša od 100 do 300 evrov, višina javnih sredstev pa se giblje od 600 do 1.200 evrov. Ob tem je za delovanje panožnih krožkov na avstrijskem Koroškem iz javnih sredstev plačano delo šestih svetovalcev moderatorjev.

»MARJAN PAPEŽ

www.kupujmodomace.si

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

**KUPUJMO
DOMAČE!**
KGZS

Registracija dopolnilnih dejavnosti še vedno nujna

Možnost obdavčevanja posebnih kultur in obravnave dohodka iz malih obsegov predelave na podlagi katastrskega dohodka

Že v avgustovski številki Zelene dežele smo v članku Katastrski dohodek: bo po novem lažje? napovedali dve ugodnosti, tako z administrativnega kot tudi s finančnega vidika, ki ju uvajata Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-2) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2R), oba objavljena v Ur. l. RS, št. 63/2016. Omenjena zakona uvajata možnost pavšalnega obdavčevanja t. i. posebnih kultur in opravljanja t. i. malih obsegov prve stopnje predelave na podlagi katastrskega dohodka. Več o tem smo zapisali na spletni strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije 19. in 27. oktobra v članku Katere novosti prinaša davčna zakonodaja kmetom. V drugem članku – dopolnjenim z razlago Finančne uprave RS, smo objavili spremembo glede na naknadno prejeta pojasnila o rokih priglasitve oziroma izstopa iz računovodstva. Tudi v tem članku navajamo spremembo glede na navedbe v avgustovskem članku. V njem je bilo namreč navedeno, **da za prodajo izdelkov v okviru malih obsegov predelave ne bo potrebna registracija dopolnilnih dejavnosti, vendar na podlagi kasneje prejetega tumačenja to ne drži: registracija dopolnilnih dejavnosti je namreč pogoj za priglasitev malih obsegov predelave.**

Katere vse dejavnosti bodo z letom 2017 lahko obdavčene

na podlagi katastrskega dohodka in ostalih pavšalnih ocen dohodka?

Poleg »osnovnega« katastrskega dohodka, ki je pripisan kmetijskim in gozdnim zemljiščem, je ocenjena še pavšalna ocena dohodka na čebelji panj. Katastrski dohodek vina se določi kot dodatni katastrski dohodek v višini dvakratnika katastrskega dohodka vinograda z boniteto med 51 in 60. Pri izračunu katastrskega dohodka oljčnika je upoštevano, da se večina oljk predela v oljčno olje (oljčno olje je edino obravnavano kot osnovna kmetijska dejavnost). Z letom 2017 se pavšalni obdavčitvi pridružujejo še t. i. posebne kulture in dohodki od t. i. malih obsegov prve stopnje predelave lastnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov.

POSEBNE KULTURE

Posebne kulture so zelenjadnice in zelišča v intenzivni pridelavi, jagode, semena in sadike poljščin, zelenjadnic in zelišč, ki se pridelujejo v tleh na prostem ali v tunelih, ter reja polžev na njivi. Kot intenzivna pridelava šteje pridelava ene ali več zelenjadnic oziroma zelišč na isti površini v celotni rastni sezoni posameznega koledarskega leta, torej se kot intenzivna pridelava šteje tudi pridelava špargljev in drugih trajnih zelenjadnic. Katastrski dohodek se določi kot dodatni katastrski dohodek v višini 1,3-kratnika katastrskega dohodka inten-

zivnega sadovnjaka z boniteto med 51 in 60.

MALI OBSEGI PRVE STOPNJE PREDELAVE LASTNIH KMETIJSKIH IN GOZDARSKIH PRIDELKOV

Med male obsege prve stopnje predelave lastnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov sodijo nerazkosane in razkosane klavne živali, moka in drugi mlevski izdelki, vsi brez dodatkov, maslo, kislina in sladka smetana, kislina mleko, pinjenec, sirotka, jogurt, kefir, skuta in siri, vsi brez dodatkov, kisano, sušeno, vloženo in drugače konzervirano sadje in zelenjava, sadni in vinski mošt, sadno vino, sadni in zelenjavni sok in sirup, sadni in vinski kis, jedilna olja, razen oljčnega, ter smola in oglje. Prihodki od prodaje vseh teh izdelkov ne smejo presežati 3.500 evrov letno na celotno kmetijo. Kmetija mora kupcem izdajati račune, ki pa jih tudi v primeru gotovinskega poslovanja ni potrebno davčno potrjevati. Mali obsegi predelave morajo biti registrirani kot dopolnilne dejavnosti, vendar bo s posebno evidenco finančnega organa tovrstna pridelava izvzeta iz obdavčitve po dejanskih prihodkih. Prihodki do 3.500 evrov ne bodo povečali davčne osnove, ta bo ostala v obsegu »osnovnega« katastrskega dohodka. Kmetija istovrstne dejavnosti ne sme opravljati kot dopolnilno dejavnost in sočasno v okviru malih obsegov predelave. V

primeru opravljanja malih obsegov predelave sme imeti registrirane le dopolnilne dejavnosti predelave rastlinskih odpadkov, proizvodnje in prodaje energije iz obnovljivih virov, storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročnim delom in svetovanja in usposabljanja v zvezi s kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnostjo.

PRIGLASITEV IN EVIDENTIRANJE

Za obravnavo dohodka iz malega obsega prve stopnje predelave bo potrebna priglasitev na finančnem uradu do 31. marca za tekoče leto ali kadarkoli ob začetku izvajanja malega obsega predelave in bo veljala do priglasitve prenehanja. Do 31. marca leta po letu opravljanja take dejavnosti mora izvajalec malega obsega predelave predložiti zbirne podatke iz seznama izdanih računov v preteklem letu. Podrobnosti o seznamu izdanih računov in predložitvi podatkov finančnemu organu bodo opredeljene v pravilniku, ki pa do priprave tega prispevka še ni sprejet. Pridelava posebnih kultur bo evidentirana pri Agenciji za kmetijske trge in razvoj podeželja, proizvodnja vina na območju Slovenije pa na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Finančnemu organu bo torej potrebno priglasiti le proizvodnjo posebnih kultur in proizvodnjo vina iz vinogradov

izven Slovenije.

Dohodek od pridelave posebnih kultur in vina bo finančni urad pripisal posameznim zavezancem v sorazmernem deležu glede na skupno število zavezancev v kmečkem gospodinjstvu. Podatke bo pridobil iz evidence agencije iz zbirnih vlog in evidence ministrstva iz registra pridelovalcev grozdja in vina. Podatka o dodatnem katastrskem dohodku posebnih kultur in dodatnem katastrskem dohodku pridelave vina se ne bosta vodila v zemljiškem katastru.

Na podlagi katastrskega dohodka so torej lahko obdavčeni dohodki od:

- pridelave na njivah (žita, krompir, krmne rastline, oljnice, sončnice, buče za olje, krmni posevki, zelenjadnice, ki se lahko gojijo kot poljščine, npr. zelje, čebula, česen ipd.),
- posebnih kultur (zelenjadnice in zelišča v intenzivni pridelavi, jagode, semena in sadike poljščin, zelenjadnic in zelišč, reja polžev na njivi),
- pridelave travinja na travniških površinah,
- pridelave sadja v trajnih nasadih, pridelava hmelja,
- pridelave grozdja in vina ter oljčnega olja iz lastnega pridelka grozdja in oljk,
- živinoreje, vezane na pretežno lastno pridelavo krme na njivah ali travinju (prodaja živih živali ter nerazkosanih in razkosanih klavnih živali v okviru malih obsegov predelave),
- čebelarstva, od panjev, evidentiranih v registru čebelnjakov (pridelava medu, vzreja čebeljih matic ter pridelava voska, matičnega mlečka in propolisa),
- pridelave hlodovine in drv,

pridelava novoletnih drevesc iz mladja, gojenja in varstva gozda ter dela za vzdrževanje groznih cest in vlak,

- opravljanja kmetijskih in gozdarskih storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov v višini in pod pogoji, ki jih določa pravilnik, ki ureja pogoje za oprostitev plačila dohodnine za te storitve (ob neizpolnjevanju teh pogojev je treba delo opravljati v okviru dopolnilne dejavnosti ali drugih registriranih dejavnosti),
- malih obsegov prve stopnje predelave lastnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov.

Za pavšalno obdavčitev na podlagi katastrskega dohodka velja izjema od obveznosti izdajanja računov. Izjema je, kot rečeno, izdajanje računov za opravljanje malih obsegov predelave zaradi evidentiranja prihodkov do 3.500 evrov letno. Obveznost izdajanja računov se sicer ne nanaša na davčne zavezance, kadar opravljajo dobavo kmetijskih in gozdnih pridelkov in storitev neposredno končnemu potrošniku (npr. neposredna prodaja na domu, prodaja od vrat do vrat, neposredna prodaja na premičnih stojnicah, na tržnici). Drugim kupcem (ki niso končni potrošniki) pa morajo tudi zavezanci, ki so obdavčeni na podlagi katastrskega dohodka, izdajati račune. Izdani računi ne vplivajo na njihovo pavšalno obdavčitev v okviru dohodnine. Račune pa morajo izdajati v vsakem primeru, če so zavezanci za DDV, in jih v primeru gotovinskega poslovanja tudi davčno potrjevati.

Na podlagi katastrskega dohodka ne morejo biti obdavčeni dohodki od:

- pridelave sadik sadnega,

gozdnega, okrasnega drevja, grmičevja, vinske trte in hmelja,

- pridelave okrasnih rastlin,
- pridelave zelenjadnic v zaprtih prostorih (plastenjaki, steklenjaki ipd., kriterij razmejitve med zaprtimi prostori in tuneli je fiksnost objekta),
- intenzivne pridelave jagodišča, razen jagod (ameriške borovnice, ribez, maline, aronije ipd.), razen če so v registru kmetijskih gospodarstev zavedene kot trajni nasadi,
- reje živali s pretežno kupljeno krmo (rejec nima v lasti ali uporabi dovolj zemljišč, na katerih bi prideloval krmo za rejo teh živali),
- zakola in prodaje celih trupov živali ali kosov mesa, razen v okviru malih obsegov predelave,
- vzreje konj za jahanje, kasaštva,
- plantažnega gojenja novoletnih drevesc, nabiranja gozdnih plodov, proizvodnje lesnih sekancev in razžaganega lesa (deske, plohi, late ipd.),
- dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Za našteje dejavnosti je potrebno davčno osnovo ugotavljati na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

DRUGA KMETIJSKA DEJAVNOST IN VPIS V DAVČNI REGISTER

Vse vrste pridelave, ki se štejejo pod kmetijsko dejavnost, vendar ne spadajo pod obdavčitev v okviru katastrskega dohodka, so t. i. druge kmetijske dejavnosti. **Kot druga kmetijska dejavnost se lahko priglasijo tudi posebne kulture, ki so si-**

cer lahko obdavčene na podlagi (dodatnega) katastrskega dohodka. Pridelovalci se morajo registrirati tako, da predložijo prijavo za vpis v davčni register (z obrazcem DR-03) ali pa vložijo prijavo v poslovni register (opravljanje dejavnosti v statusu samostojnega podjetnika ali podjetja). Pridelovalci, ki se vpišejo v davčni register, postanejo t. i. fizična oseba z dejavnostjo (niso s.p. ali podjetje) in ohranijo vse pravice iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov.

Pridelovalci posebnih kultur, ki so doslej ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov izključno za posebne kulture (in ne za celo kmetijo), lahko z letom 2017 preidejo na pavšalno obdavčitev, čeprav so davčno osnovo na tak način ugotavljali manj kot pet let. **Če želijo člani kmečkega gospodinjstva dohodke, pridobljene s pridelavo posebnih kultur, s 1. januarjem 2017 ugotavljati na podlagi katastrskega dohodka, morajo do 9. januarja 2017 pri pristojnem finančnem uradu vložiti vlogo za izbris te dejavnosti iz davčnega registra z obrazcem DR-03.**

» MAG. NEVA PAJNTAR

Obvezen vstop kmetij v sistem davka na dodano vrednost

Nekaj več kot 2000 kmetij je zaradi preseganja praga 7.500 evrov obvezno vstopilo v sistem davka na dodano vrednost

Letošnjo jesen je veliko kmetij neprijetno presenetilo obvestilo finančnega urada o obveznem vstopu v sistem davka na dodano vrednost (DDV) za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, ker so v letu 2015 presegli 7.500 evrov dohodkov iz navedenih dejavnosti. To pomeni, da so identificirani za namene DDV in jim je bila dodeljena identifikacijska številka. V obvestilu oziroma odločbi je naveden tudi datum, od katerega velja ta obveznost. Odločba se glasi na ime člana z najvišjim dohodkom iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

V letu 2015 je prag 7.500 evrov preseglo približno 2.150 kmetij. O tem, koliko jih je v sistemu DDV prostovoljno, ni natančnih podatkov, ker ni posebne evidence o namenu vključenosti v DDV (vsak zavezanec je v sistemu lahko s številnimi različnimi dejavnostmi, med njimi tudi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, dopolnilnimi in drugimi kmetijskimi dejavnostmi na kmetiji). Vsekakor skupno število prostovoljno in obvezno vključenih kmetij v sistem DDV krepro presega 3.000 kmetij. Res pa je, da so med kmetijami, ki so v sistem vstopile prostovoljno, večje kmetije, ki lahko uveljavljajo veliko vstopnega DDV, vključno z investicijami v osnovna sredstva.

Obvestilo je presenetilo predvsem manjše kmetije z

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo se in se še bomo trudili za dvig praga za obvezen vstop v sistem DDV.

malo vstopnega DDV. Tudi te morajo ne glede na število transakcij in obseg prometa pri gotovinskem poslovanju uporabljati davčne blagajne (oziroma v prehodnem obdobju do konca leta 2017 lahko še uporabljajo vezane knjige računov z naknadnim davčnim potrjevanjem). Prav izdajanje računov pomeni za majhne kmetije največje breme. Vodenje knjige prejetih in izdanih računov ter obračun DDV so v primerjavi z obveznostjo izdajanja računov celo manjša težava. To si vsak zavezanec z nekoliko znanja o računalniških preglednicah lahko vodi sam, storitev vodenja knjig in priprave obračuna pa pod ugodnimi finančnimi pogoji nudijo tudi vsi kmetijsko-gozdarski zavodi in druge računovodske pisarne.

ZAKAJ MORAMO V SISTEM DDV

Številna vprašanja novih obveznikov, ki jih prejemo na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, se nanašajo predvsem na razloge za obvezen vstop, če se to da preprečiti (z znižanjem dohodkov v prihodnje ali s pritožbo), kdaj bodo lahko izstopili in kam naj se v tem trenutku obrnejo.

Razlog za vstop je, kot rečeno, preseganje praga 7.500 evrov dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva. Med te dohodke sodi katastrski dohodek vseh članov kmečkega gospodinjstva ter obdavčljive subvencije. Mednje sodijo tudi zavarovalne premije, ki so v imenu zavezancev izplačane neposredno zavarovalnicam. Obvestilo

oziroma odločba se sklicuje na dohodke, izplačane v letu 2015. Retroaktivno se torej nanje ne da vplivati. Pritožba je sicer mogoča, a ker je dejstvo za obvezen vstop v sistem DDV zakonito (ne glede na to, koliko je pravično in življenjsko!), bi bila pritožba brez vsakršne teže. Na vprašanje, kdaj bodo novi obvezniki lahko izstopili iz sistema DDV, je odgovor nekoliko bolj optimističen. Za razliko od kmečkih gospodinjstev, ki so v računovodstvo za potrebe dohodnine vstopili prostovoljno, in tistih, ki so vstopili kot obvezniki, vendar niso pravočasno podali izstopne izjave – oboji morajo v računovodstvu ostati vsaj pet let, lahko kmečko gospodinjstvo, ki v sistem DDV vstopi kot obveznik, iz sistema DDV izstopi takoj, ko pade pod prag 7.500 evrov dohodkov. Svetujemo, da se za pomoč pri administrativnih rešitvah obrnete na svoj kmetijsko-gozdarski zavod.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo se in se še bomo trudili za dvig praga za obvezen vstop v sistem DDV. Prostovoljni vstop bo še vedno mogoč, prav tako možnost uveljavljanja pavšalnega nadomestila DDV, ki je za veliko večino kmetij najugodnejši način uveljavljanja DDV.

»MAG. NEVA PAJNTAR

Priložnosti za naložbe v primarno pridelavo

Odperti trije javni razpisi za podporo naložbam v kmetijska gospodarstva

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ima trenutno odprte kar tri javne razpise (v nadaljevanju JR) iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 za podukrep 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva. To so JR 5, 6 in 7.

Nazivi JR:

5. JR: Naložbe kmetijskih gospodarstev, namenjene izvajanju tehnoloških izboljšav na področju higijene, varovanja okolja in varnosti pri delu ter znižanju stroškov pridelave **na vodovarstvenih območjih**.

6. JR: Naložbe kmetijskih gospodarstev, namenjene prilagoditvi zahtevam kmetovanja **na gorskih območjih**.

7. JR: Naložbe kmetijskih gospodarstev, namenjene izvajanju **ekološke pridelave hrane**.

Predmet podpore 5. JR so naložbe kmetijskih gospodarstev v lastno primarno pridelavo kmetijskih proizvodov, v izvajanju tehnoloških izboljšav na področju higijene, varovanja okolja in varnosti pri delu ter znižanju stroškov pridelave, in sicer za tehnološke posodobitve gospodarskih poslopij ter objektov, namenjenih reji domačih živali, ureditev skladiščnih kapacitet za živinska gnojila, ureditev greznic in čistilnih naprav ternakup kmetijske mehanizacije in strojne opreme.

Predmet podpore 6. JR so naložbe kme-

tijskih gospodarstev v lastno primarno pridelavo kmetijskih proizvodov, v prilagoditev kmetijskih gospodarstev zahtevam kmetovanja na gorskih območjih, in sicer za tehnološke posodobitve objektov, namenjenih reji domačih živali, ter objektov za skladiščenje krme, ureditev skladiščnih kapacitet za živinska gnojila, ureditev greznic in čistilnih naprav, nakup kmetijske mehanizacije in strojne opreme, nakup in postavitve rastlinjakov in pripadajoče opreme, ureditev trajnih nasadov, nakup in postavitve mrež proti toči, ureditev pašnikov in obor za rejo domačih živali oziroma gojene divjadi, zaščito čebeljih panjev pred medvedi, ureditev zasebnih namakalnih sistemov, ki imajo enega uporabnika, ter nakup in postavitve namakalne opreme, ki je lahko samostojna naložba.

Predmet podpore 7. JR so naložbe kmetijskih gospodarstev v lastno primarno pridelavo kmetijskih proizvodov, namenjene izvajanju ekološke pridelave hrane, in sicer za tehnološke posodobitve objektov, namenjenih reji domačih živali, in drugih gospodarskih poslopij, ureditev skladiščnih kapacitet za živinska gnojila, ureditev greznic in čistilnih naprav, nakup kmetijske meha-

nizacije in strojne opreme, nakup in postavitve rastlinjakov in pripadajoče opreme, ureditev trajnih nasadov, nakup in postavitve mrež proti toči, ureditev pašnikov in obor za rejo domačih živali oziroma gojene divjadi, zaščito čebeljih panjev pred medvedi, ureditev zasebnih namakalnih sistemov, ki imajo enega uporabnika, ter nakup in postavitve namakalne opreme, ki je lahko samostojna naložba.

Pri vseh treh JR so podpore namenjene tako individualnim kot tudi kolektivnim naložbam.

Več lahko preberete na spletni strani MKGP: http://www.mkgp.gov.si/si/javne_objave/javni_razpisi/.

V okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so vzpostavljene info točke, kjer zainteresirani lahko dobite vse potrebne informacije glede možnosti kandidiranja in potrebnih dokumentov za pripravo vlog in poslovnih načrtov.

Na spletni strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije si lahko ogledate napovedi javnih predstavitev vseh JR v decembru.

» MAG. NEVA PAJNTAR

Preglednica 1: Datum objave JR, datum začetka vnosa vlog, rok za oddajo vlog ter višina razpisanih nepovratnih sredstev.

JR	Datum objave	Vnos vloge od	Rok za oddajo vlog	Razpisana nepovratna sredstva (evrov)		
				Majhne naložbe (samo za kmetije)	Enostavne in zahtevne naložbe fizičnih oseb (razen s.p.)	Enostavne in zahtevne naložbe s.p. in pravnih oseb
5.	28. okt. 2016	21. nov. 2016	1. feb. 2017	1.000.000	6.000.000	3.000.000
6.	25. nov. 2016	19. dec. 2016	8. mar. 2017	500.000	6.000.000	1.500.000
7.	25. nov. 2016	19. dec. 2016	1. mar. 2017	500.000	2.500.000	1.000.000

Certificiran les dosega boljše cene

Uspešno izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC v letu 2016

Regijska certifikacija gozdov PEFC (RCG PEFC) se vse bolj uveljavlja in pridobiva svojo veljavo. Posebej tuji kupci že večinoma zahtevajo dokazilo, da je les pridobljen iz trajnostno gospodarjenih gozdov. Za certificiran les jih večina tudi plača 2 evra več ali lastnikom uredijo in plačajo stroške za izdajo potrdila o vključenosti v RCG PEFC. V RCG PEFC je vključenih že 952 lastnikov, ki gospodarijo s skoraj 45.000 ha gozdov. Za namen rednega izvajanja RCG PEFC je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) v letu 2016 že petič ocenila trajnostno gospodarjenje z gozdovi (TGG) pri lastnikih, vključenih v RCG PEFC. Hkrati pa je bila KGZS deležna tretjega nadzornega ocenjevanja izvajanja postopkov RCG PEFC, ki ga je opravil certifikacijski organ Inštitut KON-CERT.

NADZORNO OCENJEVANJE I KON-CERTA

Nadzorno ocenjevanje je izvedel certifikacijski organ Inštitut KON-CERT v februarju na sedežu KGZS. Pri kabinetni presoji administrativnih postopkov RCG PEFC so sicer ugotovili nekaj manjših neskladij, vendar so bila le-ta odpravljena že do konca aprila. Drugi del ocenjevanja regijskega predstavnika predstavlja ocenjevanje izvajanja regijske certifikacije gozdov PEFC na terenu, ki je trajalo od 18. maja do 15. junija. Inštitut KON-CERT je v tem času ob prisotnosti predstavnikov KGZS opravil ocenjevanje na 12 gozdnih posestvih. Pri šestih lastnikih so izvedli prvo

ocenjevanje, ponovno so pregledali štiri gozdna posestva, ki smo jih že pregledali presojevalci KGZS, na dveh gozdnih posestvih pa je I KON-CERT ocenjeval delo presojevalcev KGZS. Certifikacijski organ je v letošnjem letu za pregled izbral gozdne posesti v območnih enotah Zavoda za gozdove Slovenije Novo mesto, Kočevje in Postojna. Na zaključnem sestanku so izpisali ugotovljeno nepravilnost in pomanjkljivost. Ponovno so izpostavili napake, ki se pojavljajo pri vodenju baz podatkov o gozdnih posestih, vključenih v RCG PEFC. KGZS namreč nima dostopa do uradnih podatkov o gozdnih posestih, zato vodi evidenco vključenih v RCG PEFC na podlagi podatkov, ki jih posredujejo sami lastniki. Le-ti pa niso vedno skladni s podatki, ki jih vodi uradni organi, tudi zato, ker

tudi uradne evidence med seboj niso vedno skladne. V želji za izboljšanje ažurnosti te evidence KGZS sedaj preučuje možnost, da bi podatke o gozdnih posestih dobila neposredno iz uradnih evidenc. Zaenkrat pa je KGZS zaradi nepremostljivih administrativnih ovir pri tem neuspešna. Na zaključnem

sestanku je certifikacijski organ omenil še vedno slabo poznavanje gozdarske zakonodaje s strani lastnikov gozdov, predvsem glede vodenje evidenc prodaje lesa in opremljenosti strojev, ki delajo v gozdu, s kompletom za primer izlitja olja. Za odpravo neskladnosti je KGZS nadgradila računalniško aplikacijo za vodenje evidenc. Vsi lastniki gozdov, vključeni v RCG PEFC, pa bodo do konca leta obveščeni o rezultatih letošnjega ocenjevanja TGG in v zadnjih spremembah gozdarske zakonodaje.

REDNO OCENJEVANJE KGZS

Ocenjevalca KGZS sta v okviru letnega programa ocenila TGG pri 18 naključno izbranih lastnikih gozdov, ki so vključeni v RCG PEFC. V ocenjevanje je bilo naključno izbranih 3.016

Neskladnosti pri TGG, ki jih je KGZS ugotovila pri ocenjevanjih v letu 2016

Vrsta neskladja	Število kršiteljev	Število kršiteljev v %
Se ne vodi evidenca uporabe in prodaje lesa	8	28
Traktor ni opremljen s kompletom za izlitje olja	8	36
Odpadki v gozdu	1	3
Neurejeno odvodnjavanje gozdne ceste po pravilu lesa	1	3
Neuporaba zaščitnih protivreznih hlač	1	3
Neustrezna dokumentacija – ni našel odločb ZGS	1	3
Puščanje olja iz gozdarskega traktorja	1	3
SKUPAJ	13	45

ha gozdov na 1.743 gozdnih parcelah. Potekalo je od sredine maja do sredine oktobra. Na podlagi informacij, zbranih na Zavodu za gozdove Slovenije, pri lastniku gozda ter na ogledu gozda sta ocenjevalca izpolnila vprašalnik glede TGG in napisala Zapisnik o skladnosti izvajanja zahtev TGG z določili slovenske sheme za certifikacijo gozdov. Nepravilnosti sta ugotovila pri devetih oziroma polovici lastnikov gozdov, izbranih za letošnje ocenjevanje.

IZREDNO OCENJEVANJE KGZS

Ob ocenjevanju I KON-CERTA, kako KGZS izvaja RCG PEFC pri lastnikih gozdov, sta predstavnik KGZS hkrati izvajala tudi izredno ocenjevanje gozdnih posesti. Na ta način sta pregledala deset gozdnih posesti. Na koncu izrednega pregleda sta skupaj z lastnikom izpisala ugotovljena neskladja

in določila rok za njihovo odpravo. Ugotovljena so bila pri štirih lastnikih gozdov oziroma 40 % gozdnih posesti, ki so bile pregledane pri izrednem ocenjevanju.

ZAKLJUČNE UGOTOVITVE

Lastniki, ki so bili letos prvič pregledani, v 68 % primerov sami opravijo večino del v svojih gozdovih. Ostali uporabljajo mešedosedsko pomoč, posebej večji gozdni lastniki (28 %) pa za sečnjo in spravilo lesa raje najemajo profesionalne delavce. Dva lastnika gozdov (8 %) imata tudi registrirano dopolnilno dejavnost za sečnjo in spravilo lesa, še več (12 %) jih ima opravljeno NPK za vsaj sekača in gozdarskega traktorista. Kar 72 % prvič ocenjenih lastnikov se je udeležilo vsaj enodnevnega tečaja za varno delo z motorno žago.

Eden od vzrokov slabe informiranosti lastnikov gozdov

je med drugim njihova slaba udeležba na dogodkih, ki se dotikajo TGG. Le-teh se udeležuje zgolj 45 % ocenjevanih lastnikov gozdov. V postopkih gozdnogospodarskega načrtovanja jih sodeluje le petina in manj kot tretjina jih ve, katera dela so načrtovana in koliko lahko trajno letno posekajo na svoji gozdni posesti.

V letu 2016 so bila pri rednem in izrednem ocenjevanju gozdnih posesti ugotovljena neskladja pri 45 % lastnikih gozdov, kar je nekoliko manj kot v prejšnjih letih. Težavo lastnikom gozdov še vedno povzroča vodenje evidenc poseka in prodaje lesa, saj je bilo še vedno več kot četrtnina takih, ki jih ne vodijo. Veliko lastnikov tudi še ne upošteva zakonskega določila, da mora biti vsak stroj, ki dela v gozdu, opremljen s kompletom za primer izlitja olja. Pri ocenjevanju kar 36 % lastnikov gozdov, ki sami spravljajo les iz gozda, ni imelo traktorja opremljenega s tako imenovanim »eko kompletom«.

Zelo smo veseli ugotovitve, da samo en lastnik, ki sam dela v gozdu, pa še ta le manj zahtevna gojitvena dela, ni bil ustrezno opremljen z zaščitno opremo (protivrezne hlače).

V posameznih primerih so bila lastnikom izpisana neskladja še glede najdene depozitne odpadkov ob gozdni cesti, neurejenega odvodnjavanja gozdne ceste po spravilu lesa, puščanja olja pri gozdarskem traktorju in neurejene dokumentacije za izveden posek.

Kljub navidezno velikemu številu ugotovljenih neskladnosti, so vsi lastniki, z izjemo lastnika, ki ima rok za odpravo neskladnosti do konca leta, pravočasno odpravili nepravilnosti, zato ni bilo sprejetih nikakršnih dodatnih ukrepov.

Pri letošnjem ocenjevanju smo poseben poudarek dali tudi izvedbi sanacije po umah in podlubnikih poškodovanih gozdov. V ocenjevanje je bilo zajetih 13 takih posestev ali 45 % vseh ocenjevanih. Zelo smo bili veseli, da so vsi lastniki poškodovanih gozdov naredili vse, kar jim je bilo naloženo s strani Zavoda za gozdove za sanacijo gozdov po žledolomu in preprečitev nadaljnje razmnožitve podlubnikov.

IZDAJA POTRDIL

Promet s certificiranim lesom se stalno povečuje, kar se odraža tudi v stalnem izdajanju potrdil o vključenosti v RCG PEFC. V letošnjem letu je bilo izdanih 105 potrdil, od začetka certifikacije PEFC že 810. Tako ima potrdilo več kot 90 % lastnikov gozdov, ki so vstopili v RCG PEFC. S potrdilom lastniki dokazujejo, da je bil les z njihove gozdne posesti pridobljen na trajnosten način in tudi dosegajo višjo ceno lesa.

SPREMEMBA POVRŠIN CERTIFICIRANIH GOZDOV

V regijsko certifikacijo gozdov PEFC se stalno vključujejo novi člani. Letos se je v RCG PEFC vključilo 122 lastnikov gozdov ali 14 % vseh sodelujočih. Površina certificiranih gozdov po sistemu PEFC se je povečala za skoraj 16.000 ha ali za 55 %. Lastniki pa tudi izstopajo. Izstopili so štirje lastniki, večina ob napovedi ocenjevanja. Bazo vključenih v RCG PEFC zaradi novih vstopov, izstopov, sprememb lastništva gozdnih parcel in statusa gozdnih parcel stalno ažuriramo, seveda če smo o tem obveščeni.

»EGON REBEC

PRIPOROČILA ZA IZBOLJŠANJE TRAJNOSTNEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI:

1. Za svojo gozdno posest moramo voditi predpisane evidence o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti.
2. Ustrezno zaščitno opremo za delo v gozdu je potrebno dosledno uporabljati skladno z navodili proizvajalca.
3. Vsak stroj v gozdu mora biti opremljen z opremo za primer izlitja olja (eko komplet). Takšno opremo moramo zahtevati tudi od drugih izvajalcev, ki delajo v našem gozdu.
4. Svojo posest moramo stalno pregledovati in takoj začeti s sanacijo, če smo opazili pojav gozdnih škodljivcev (podlubniki) in boleznih.
5. Vsem gozdnim lastnikom priporočamo vpogled v gozdarske načrte, večjim lastnikom pa tudi izdelavo posestnega načrta. Nekatere podatke za svojo posest lahko dobimo na pregledovalniku podatkov o gozdovih na spletni strani Zavoda za gozdove (<http://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>).
7. Lastniki in upravitelji gozdov bi se morali pogosteje udeleževati dogodkov s področja gozdarstva in nadgraditi svoje gozdarsko znanje.
8. Pri najemanju izvajalcev za delo v gozdu je priporočljiva sklenitev ustrezne pisne pogodbe.

Mladi želijo certifikat NPK

Za pridobitev poklicne usposobljenosti kmetijske ali živilske smeri največje zanimanje med mladimi moškimi, predhodno tehniško izobraženimi.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo v letu 2016 izvedli potrjevanja in preverjanja za 447 kandidatov, ki so se odločili, da želijo poleg svojega poklica pridobiti še poklicno usposobljenost za eno od kmetijskih panog ali za eno od živilskih predelav na tradicionalen način. Pri pridobitvi certifikata je bilo uspešnih kar 98,9 % kandidatov, ki so izpolnjevali pogoje za pridobitev izbranega NPK in so oddali osebno zbirno mapo ter se prijavili v postopek pridobitve NPK.

Med kandidati, ki so želeli pridobiti NPK, je bilo kar dobrih 90 % mladih, starih do vključno 40 let, in sicer večinoma mladih prevzemnikov kmetij, ki so že uspešno kandidirali na ukrepu 112-Pomoč mladim prevzemnikom kmetij (v obdobju do leta 2015), pridobili sredstva iz tega naslova in še niso imeli ustrezne izobrazbe, in mladih, ki razmišljajo o kandidaturi ali so že kandidirali v avgustu 2016 na Ukrepu pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete v skladu s pogoji iz novega Programu razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, kjer je ustrezna izobrazba eden od vstopnih pogojev pri novih razpisih za ta ukrep. Povprečna starost kandidatov, ki so se odločili pridobiti enega od kmetijskih ali živilskih NPK-jev, je bila 33 let.

Kmetijsko usposobljenost so v večini, kar 81 %, pridobili moški, le slaba petina je bila žensk. Kot zanimivost velja poudariti tudi podatek, da so se za kmetijsko usposobljenost zanimali

in pridobili enega od certifikatov kmetijske ali živilske smeri mladi, ki imajo v večini (69 %) zaključeno najmanj 5. stopnjo izobrazbe nekmetijske smeri oziroma skoraj 91 % kandidatov je imelo predhodno že pridobljeno 4. stopnjo izobrazbe. Iz predhodne pridobljene smeri izobrazbe ni mogoče potegniti neke povezave z opravljanjem NPK s področja kmetijstva ali živilstva, saj se za NPK odločajo zelo različni profili kandidatov. Dobra petina ima poklic strojne smeri.

**NAČRTUJETE V PRIHODNJE PRIDOBITI NPK?
NE ODLAŠAJTE, PRIDOBITE SI NPK PRAVOČASNO!**

Največ NPK-jev je bilo v letu 2016 podeljenih za NPK živinorejec/živinorejka. Kar 228 kandidatov ima od letošnjega leta pridobljeno poklicno usposobljenost za opravljanje tega poklica, sledijo poljedelci in vinogradniki ter nato ostali, kar vidimo v preglednici.

Vrsta NPK	Delež pridobljenih NPK
Živinorejec/živinorejka	51,2 %
Poljделец/poljedelka	23,3 %
Vinogradnik/vinogradnica	11,4 %
Predelovalec/predelovalka mesa na tradicionalen način	6,1 %
Sadjar/sadjarka	5,1 %
Zelenjadar/zelenjadarica	1,3 %
Predelovalec/predelovalka sadja na tradicionalen način	0,7 %
Predelovalec/predelovalka mleka na tradicionalen način	0,7 %
Izdelovalec/izdelovalka kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalni način	0,2 %
Skupaj (% od vseh uspešnih kandidatov)	100

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ugotavljamo, da se tudi zaradi pogojev v razpisih in zaradi zanimanja mladih za nova znanja povečuje poklicna usposobljenost za opravljanje kmetijskih poklicev in poklicev predelav na tradicionalen način. Posledično se tudi povečuje izobrazbena raven na podeželju, kar po naših ugotovitvah tudi prispeva k večji inovativnosti, ekonomičnosti in boljši skrbi za okolje na podeželju.

Mladi prevzemniki kmetij, ki ste že uspešno kandidirali na ukrepu 112-Pomoč mladim prevzemnikom kmetij (v obdobju do leta 2015), pridobili sredstva iz tega naslova in še nimate ustrezne izobrazbe, morate v 36 mesecih od datuma odločbe poslati na Agencijo overovljeno kopijo pridobljenega certifikata NPK, ki se mora glasiti na vaše ime. Svetujemo vam, da ustrezen NPK pridobite čim, da ne boste imeli težav s pravočasnim dokazovanjem ustrezne izobrazbe, ki je eden od pogojev za pridobitev sredstev.

novih razpisov oziroma tudi že prej, odvisno od zanimanja, potreba in prijav kandidatov. V letu 2016 nam je uspelo zagotoviti, da so vsi kandidati, ki so se pravočasno prijavili in oddali svojo zbirno mapo, tudi pridobili enega od zelenih NPK. Ponovno vam svetujemo, da s pripravo dokumentacije, dokazil in oddajo zbirne mape ne odlašate, saj vam zaradi postopkov, ki jih zahteva zakonodaja, ne moremo zagotoviti, da boste NPK lahko pridobili v nekaj dneh.

Za vse dodatne informacije in pojasnila se lahko obrnete na kmetijske svetovalce na vašem območju, območne kmetijsko-gozdarske zavode in tudi na zbornični urad Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Kontaktni podatki svetovalcev za NPK so objavljeni tudi na spletni strani KGZS.

» MARINKA KOROŠEC

Varovanje kmetijskih zemljišč ni učinkovito

KGZS proti poseganju v kmetijska zemljišča

Kmetijska gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je sredi decembra na novinarski konferenci v prostorih KGZS – Zavoda Maribor izrazila nestrinjanje s predlagano umestitvijo proizvodne cone Hoče-Slivnica na najboljša kmetijska zemljišča.

KGZS je v imenu svojih članov pozvala vlado, da pri umeščanju proizvodne cone Hoče-Slivnica v prostor izbere takšno lokacijo, ki ne bo posegala na najboljša kmetijska zemljišča. Predvidena izguba približno 75 hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč za proizvodno cono na prvi pogled mogoče ni velika izguba, vendar v državi ni edina. Obeta se izguba najboljših zemljišč na območju Braslovč, še vedno so apetiti po najboljših kmetijskih zemljiščih na območju Slovenske Bistrice, z vsako uveljavitvijo prostorskih načrtov posameznih občin se dodatno izgubi desetina hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč.

»Na KGZS podpiramo iskane rešitve za nova delovna mesta, smo pa proti načinu, kako to počne vlada. Nad njenim ravnanjem smo močno zaskrbljeni, saj se spet posega po najboljših kmetijskih zemljiščih. V zadnjih petnajstih letih ne mine resna razprava o težavah v kmetijstvu, da se hkrati ne bi omenjala izguba kmetijskih zemljišč, predvsem najboljših. To dokazuje, da varovanje kmetijskih zemljišč v zadnjih dvajsetih letih ni bilo učinkovito,« je opozoril predsednik KGZS Cvetko Zupančič. To je potr-

Po predlogu vlade bomo v Hočah izgubili najboljša kmetijska zemljišča, in sicer nekaj več kot 70 ha njivskih površin in dobrih 14 ha trajnih travnikov

dil tudi direktor KGZS Branko Ravnik: »V zadnjih dvajsetih letih smo izgubili 103.080 hektarjev kmetijskih zemljišč. Če k temu dodamo še izgubljene površine, ki so bile namenjene njivam, vrtovom in trajnim nasadom, je to zelo zaskrbljujoče.«

Da odnos države do kmetov ni pravi, je pojasnil Anton Perko, predsednik KGZS – Območne enote Maribor: »Vlada je vložila premalo truda,

da bi poiskala ustrezno lokacijo. S pozidavo najboljših kmetijskih zemljišč bo ogrožen obstoj kmetij, ki tam kmetujejo.« Zakaj so tamkajšnji kmetje proti umestitvi proizvodne cone na njihova zemljišča, pa je razložil predstavnik lastnikov Rado Lobnik: »Država nam ni dala še nobenega pisnega predloga, sedaj pa nas bo postavila pred dejstvo: sprejmi ali boš ostal brez zemlje. In to kljub obljui-

bam, da se bomo še dogovarjali. Sicer pa so morebitna nadomestna zemljišča veliko slabše kakovosti in bolj oddaljena od naših kmetij.«

Sicer pa so lastniki zemljišč napovedali, da bodo, če ne pride do ustreznega dogovora, sprožili tudi ustavno presojo zakona.

»ROBERT PEKLAJ

Slovenska konoplja pod svobodnim soncem

Združenje se v okviru KGZS zavzema za trajnostni razvoj

Z zavedanjem, da je potrebno podpirati panogo, ki vsakemu, ki obdeluje zemljo na majhnih površinah, omogoča delovno mesto na kmetiji, in z oblikovanjem prodajnih verig po meri pridelovalca in prodaje izdelkov z visoko dodano vrednostjo slovenskega porekla je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije podprla aktivnosti na področju odstranjevanja administrativnih ovir in s promocijo spodbujanja sejanja, pridelave, predelave, trženja in raziskav slovenske konoplje za prehrabene in neprehrabene namene podprla razvoj storitvenega in proizvodnega sektorja in vseh podpornih aktivnosti za povezovanje ljudi, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo s slovensko konopljo. Eden izmed rezultatov podpore je gostovanje Slovenskega združenja za konopljo v prehrabene in neprehrabene namene na spletni strani KGZS in v prostorih KGZS.

EVOLUCIJA SEJANJA KONOPLJE V SLOVENIJI

Slovensko združenje za slovensko konopljo v prehranske in neprehranske namene smo ustanovili zato, da se bomo poleg še z večjim prepričanjem s pomočjo kmetijskega svetovanja posvečali trajnostnemu razvoju v okviru KGZS v sodelovanju z MKGP in MG, univerzami in z vsemi. Trajnostni razvoj razumemo in združujemo v tri medsebojno povezane skupine kazalnikov: ravnovesje, skromnost in medgeneracijsko

sodelovanje. Učimo prijaznega in hvaležnega pogleda na vse, kar obstaja v stvarstvu in naravi (škof Šuštar), z navdihom Antona Martina Slomška, ki je svoje bogato doživljanje in vero želel prenesti v življenje drugih ljudi. Ukvarjamo se z ozaveščeno sedanostjo in prihodnostjo, neprestano iščemo odgovore za vzgojo, vrednote, družino, kmetijstvo in duhovnost – vero, in ta spoznanja nesebično delimo. Temu danes pravimo holistično svetovanje. Za te vrednote in zaključek prohibicije se bomo borili z vilami in motikami in z usmiljenjem in ljubeznijo do vseh, ki imajo pomanjkanje znanja in lastnih izkušenj. Ni se nam potrebno primerjati z nikomer na svetu. Tu smo, imamo znanje in zemljo in nam lastno državo. Imamo voljo in imamo rešitev. Imamo okoljske pogoje in delo je naša vrednota.

S pomočjo pravnih služb na KGZS smo razjasnili pravne podlage za področje semen. Oblikovali smo slogan: Slovenska konoplja pod svobodnim Soncem. Prek Združenja se bomo potrudili širiti znanje o pridelovanju konoplje, semenih, predelovanju, trženju in razvoju kmečkega znanstvenega jezika, nam lastnega poslovnega modela z znanjem hčera in sinov slovenske matere, in uzakoniti naravno pravico, da sejemo vseh vrst semena na naših zasebnih zemljiščih. Lastništvo majhnega zemljišča vključuje pravico svobodnega sejanja

vseh semen in omogoča družini z majhno kmetijo, da ni lačna. Slovenska konoplja zahteva manjše serije setev zaradi trgatve in ročnega spravila. Množična pridelava se trenutno ne splača, ker tehnologija konoplji škodi in nudi premalo izpleta. Kar je človeku dala narava, mora podpirati vsaka institucija, ki jo je naredil človek za dobro skupnosti.

ZAKAJ JE SLOVENSKA KONOPLJA TAKO POMEMBNA?

Slovenska konoplja je rasla na naših tleh dosti prej kot krompir in koruza, rasla je kot danes plevel, hmelj, kamilica, sivka, pšenica in trta, človek je z njeno vsestransko uporabnostjo gradil inteligenco zdrave kmečke pameti, spretnosti, zgodovino in kulturo. S slovensko konopljo nam delo zemljo polepša (konoplja hrani in čisti onesnažena tla), nas s kruhom oskrbi (1 kg semen eko slovenske konoplje stane od 4 do 6 evrov, 1 kg oluščenih semen stane okoli 25 evrov, iz njene moke naredimo tudi kruh, 1 kg eko čaja stane od 15 do 20 evrov, CBD kapljice stanejo okoli 63 evrov, CBD med stane 24 evrov in podobno) in nam zdravje ohrani (konoplja vsebuje vse vitamine, esencialne maščobe omega 3, 6, 9, kanabinoide, ki jih naše telo samo ne proizvaja v zadostnih količinah, če smo zaskrbljeni, žalostni, nas je strah, smo jezni in tudi pohlepni. Doječa mati je izjema, ki proizvaja vse, kar

ima konoplja, in dojenček dobi v telo vitamine, kanabinoide, esencialne maščobe preko materinega mleka, kasneje človek dobi vse omenjeno s prehrano s konopljinimi izdelki). Iz tega razloga sejemo slovensko konopljo!

Slovenska konoplja si zasluži, da jo sejemo na vsako njivo in v vsak vrt, tudi kot okrasno rastlino. Ljudje (skupaj z živalmi in rastlinami) pa si zaslužimo s hranili in energijo bogato hrano in obleko, tople domove, dostojno življenje in umiranje, pravično gospodarstvo in bogato kulturno življenje (dobro, čisto in pošteno) in resnico o zadnjih spoznanjih na področju konoplje. Omejevati sejanje slovenskih semen se je danes izkazalo za človeku pogubno, ko narava kaže zobe z naravnimi nesrečami (pozeba, toča), ki so posledica tujega industrijskega razvoja in s tem masovne proizvodnje in porabe energije za človekove dejavnosti. Sejanje konoplje dolgoročno rešuje vso problematiko človeštva.

» MAJA KLEMEN COKAN,
» BLANKA DENKO ČEH

Sprejeta novela Zakona o gozdovih

Konec novembra je bila v Državnem zboru sprejeta novela Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 77/2016).

Po predlogu KGZS je bila v spremembo zakona vključena določba, ki **razbremenuje lastnike gozdnih nepremičnin odgovornosti za aktivnosti obiskovalcev v gozdu**. Prost dostop preko gozda, ki ga mora lastnik dovoljevati drugim osebam, s spremembo zakona pomeni prosto hojo oseb po gozdu ter drug dostop v gozd (npr. kolesarjenje in ježa, kjer sta le-ta dovoljena). Nelastniki gozdnih zemljišč se morajo v vsakem trenutku zavedati, da so prisotni na tuji zasebni nepremičnini, ki lastniku prinaša pravice (upravičenja za gospodarjenje z nepremičnino) in odgovornosti (davčne obveznosti in obveznost določenega ravnanja z ne-

premičnino po področnih predpisih). Lastniki so do konca leta 2016 razbremenjeni odgovornosti za obiskovalce v gozdu na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda, s prvim januarjem 2017 pa začne veljati novela Zakona o gozdovih.

Na zahtevo KGZS sprememba zakona prinaša tudi **administrativno razbremenitev lastnikov gozdov**. Evidenčni list o uporabi in prometu z gozdnollesnimi sortimenti ni več obvezen. Namesto dosedanjih prevoznic bo morala prevoz gozdnih lesnih sortimentov spremljati knjigovodska listina. Lahko jo imenujemo tudi dobavnica z dopolnjeno vsebino, ki jo zahteva Evropska uredba

995/2010. "Nova dobavnica" bo morala vsebovati podatke o lastniku lesa, pošiljatelju, prevozniku, prejemniku, vrsti in količini gozdnih sortimentov ter času njihovega nakladanja in razkladanja. Izjema je prevoz do desetih kubičnih metrov ter prevozi drv, tanjših od deset centimetrov, za katere se legalnost dokazuje s kopijo upravne odločbe o poseku.

V zakonu je opredeljen še **rastiščni koeficient**, ki predstavlja oceno proizvodne sposobnosti gozdnih zemljišč. Rastiščni koeficient je eden izmed elementov za določitev višine katastrskega dohodka po novem Zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki

se bo začel izvajati v letu 2017. Podatke o rastiščnih koeficientih za posamezne parcele pripravlja Zavod za gozdove. Kadar se lastnik gozda z višino rastiščnega koeficienta ne bo strinjal, bo lahko predlagal preverbo njegove vrednosti.

Omenjene spremembe zakona so za lastnike dobrodošle, še vedno pa ostaja neurejeno področje nabiranje gob in ostalih gozdnih sadežev ter druge sistemske spremembe za lažje in boljše gospodarjenje z gozdovi, ki jih pričakujemo s spremembo Zakona o gozdovih v naslednjem letu.

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

Nekateri predlogi za kmetijstvo nesprejemljivi

Na 4. seji upravnega odbora KGZ o delu v 2017 in aktualnih temah

V začetku decembra so se na zadnji letošnji seji zbrali člani upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki so imeli na dnevnem redu kar nekaj pomembnih točk. Tako so med drugim obravnavali in na koncu tudi soglasno potrdili Program dela in finančni načrt Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije za leto 2017 in ga predlagali Svetu KGZS v sprejem.

Če bosta morebitne spremembe zahtevala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in

prehrano ter Ministrstvo za finance, se bodo te naknadno vključile v program. O spremembah bodo člani UO obveščeni na naslednji seji. Prav tako so člani sprejeli predloge programov dela in finančne načrte kmetijsko-gozdarskih zavodov, Zavoda za certifikacijo gozdov, Inštituta za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu ter trinajstih območnih enot KGZS.

Del seje upravnega odbora so člani namenili tudi pregle-

du aktivnosti zbornice v tem letu. Med drugim so obravnavali predlog Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin, s katerim niso zadovoljni, in ob tem izrazili pričakovanje, da bo ministrstvo za finance pripravljeno na dialog z zbornico pri pripravi vsebine zakona. Hkrati so člani upravnega odbora zavzeli jasno stališče, da morajo biti kmetijska in gozdna zemljišča izvzeta iz obdavčitve nepremičnin, saj zato obstajajo zelo tehtni razlogi.

Zakon o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih je članom upravnega odbora predstavila državna sekretarka na MKGP mag. Tanja Strniša, ki je tudi odgovarjala na vprašanja in pojasnjevala razloge za spremembe. Na koncu so bili člani zelo zadržani do predlaganih sprememb in so predlagali, da Svet KGZS sprejme končno stališče zbornice.

» ROBERT PEKLJAJ

Za varnejšo hrano

KGZS - Zavod Nova Gorica je gostil pomembne evropske strokovnjake

Slovenija je imela letos čast, da od 7. do 11. novembra gosti udeležence pobude usposabljanja za varnejšo hrano na področju identifikacije, registracije in sledljivosti domačih živali, imenovane BTSF (Better Training for Safer Food). Organizator izobraževanja je bilo nemško svetovalno podjetje ADT Projekt GmbH.

Pobuda sodi v okvir nalog, ki jih je podelil Generalni direktorat za zdravje in varnost hrane pri Evropski komisiji. Eden od namenov pobude je urejanje odnosov z okoli 2.800 prejemniki evropskih sredstev in izvajalci del. V okviru omenjenega usposabljanja naj bi se tako v letih 2016 in 2017 usposabljal okoli 280 udeležencev. Program predvideva organizacijo desetih štiridnevni usposabljanj v petih evropskih državah (Nemčiji, Franciji, Portugalski, Poljski in Sloveniji). Cilj programa je širjenje znanja in najboljših praks za izvajanje in nadzor identifikacije, registracije in sledljivosti domačih živali. Usposabljanja so namenjena predvsem uradnim osebam (veterinarjem), zaposlenim na pristojnih uradih, ki opravljajo nadzor nad identifikacijo, registracijo in sledljivostjo domači živali in/ali so vključeni v načrtovanje, upravljanje in delovanje sistemov identifikacije, registracije in sledljivosti v posameznih državah.

TEORIJA IN PRAKSA

Udeležencev tokratnega usposabljanja je bilo več kot 30 iz okoli 20 držav članic Evropske unije (EU) in nekaterih tretjih držav. Poleg teoretičnega usposabljanja, ki je potekalo v Ljubljani v organizaciji Ministrstva za

kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in njene Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) oz. Sektorja za identifikacijo in registracijo živali (SIRIS), je bilo predvideno tudi praktično usposabljanje. Pretežni del le-tega je potekal v sredo, 9. novembra, na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica. Po pozdravnih nagovorih direktorja zavoda Branimirja Radikona in predstavnice udeležencev Heike Zipper, ki je kot uslužbenka nemškega svetovalnega podjetja sodelovala pri pripravi in organizaciji dogodka, smo za udeležence pripravili predstavitev sistema in organiziranosti identifikacije in registracije živali v Sloveniji. Posebno pozornost smo namenili predstavitvi dobaviteljev sredstev za identifikacijo živali in pogojev, ki so zahtevani za pridobitev statusa dobavitelja. Sledila je predstavitev sheme z možnimi načini in potmi za identifikacijo in registracijo goveda. V nadaljevanju je bilo predstavljeno še poglavje o identifikaciji in registraciji drobnice in prašičev, ki se v osnovi nekoliko razlikujeta od predstavljenega načina pri govedu. Razlika je opazna predvsem v tipu ušesnih znamk, možnosti

tetoviranja določenih živali in uporabljenih obrazcih.

V razpravi, ki se je razvila po predavanju, so na zastavljena vprašanja poslušalcev družno odgovarjali tako zaposleni na Oddelku za živinorejo novogoriškega zavoda kot tudi Zlatko Kafel iz Sektorja za identifikacijo in registracijo živali (SIRIS). Teoretičnemu delu obiska je sledil praktični prikaz celotnega procesa. Marsikdo od navzočih strokovnjakov iz tujine si je lahko tako prvič doslej ogledal celoten postopek od naročanja in laserskega tiskanja ušesnih znamk do razpošiljanja strankam. Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica je ekskluzivni zastopnik nemškega proizvajalca ušesnih znamk GEPE Geimuplast GmbH za slovenski trg. Postopek izdelave rednih in nadomestnih ušesnih znamk predstavlja visoko tehnološko rešitev. Ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov je proizvodnja povsem varna. Reakcije in navdušenje udeležencev so pričale o zanimanju za način izdelave, ki zagotavlja visoko kakovost ušesnih znamk. Seveda ni manjkala niti obisk vzrejališča mladih plemenskih bikov rjave, črno-bele, limuzin in šarole pasme s praktičnim prikazom

označevanja goveda. Iz vprašanj, ki so sledila, je bilo mogoče razbrati pestrost udeležencev iz različnih evropskih držav kot tudi težave, s katerimi se srečujejo v svojem okolju.

OBOJESTRANSKA KORIST

Prijetno druženje z evropskimi veterinarji smo zaključili z degustacijo primorskih vin ter dveh vrst sirov – Tolminc in Bovški sir, oba z zaščitenim geografskim poreklom. Sledilo je neformalno druženje, ob katerem so udeleženci izrazili navdušenost nad organizacijo in pestrostjo prikazanih vsebin. Obisk je bil koristen za obe strani. Tuji udeleženci so si lahko na poučen in zanimiv način v praksi ogledali ureditev in praktično izvajanje sistema identifikacije in registracije živali v Sloveniji. Za zaposlene na zavodu pa je bila to lepa priložnost, da svoje delo prvič doslej predstavijo tako širokemu krogu evropskih strokovnjakov. O navdušenosti nad obiskom priča tudi prisrčna zahvala in želja organizatorice obiska Heike Zipper, da se naslednje leto zopet srečamo, takrat z novo skupino udeležencev.

» SAŠA VOLARIČ,

KGZS – Zavod Nova Gorica

Zgodovinski uspeh slovenskih kmetov na avstrijskem Koroškem

V začetku novembra so na avstrijskem Koroškem potekale volitve v njihov svet zbornice, ki šteje 36 članov. Na volitvah so sodelovali tudi koroški slovenski kmetje, ki so organizirani v Skupnosti južnokoroških kmetov in kmetov (SJK). Na letošnjih volitvah so dosegli zgo-

dovinski uspeh, saj bodo po teh volitvah v najvišjem kmečkem organu kmetov na avstrijskem Koroškem sedeli štirje. V prejšnjem mandatu (2011–2016) je imela SJK tri sedeže, pred tem pa samo dva.

Člani sveta koroške zbornice so tako ponovno postali **Marija**

Mader Tschertou iz Slovenjega Plajberka, **Franc Jožef Smrtnik** iz Kort pri Železni Kapli in **Štefan Domej** iz Rinkol pri Pliberku, letos pa se jim je pridružil še **Marijan Čik** iz Goreče vasi pri Škocjanu.

Kaj pomeni uspeh na volitvah za koroške kmete in tudi širše za slovensko manjšino na Koroškem smo vprašali nosilca liste SJK FRANCA JOŽEFA SMRTNIKA.

»To je velik premik v pravo smer in dokazuje, da delamo kontinuirano in odprto, saj so nas podprli tudi nemško govoreči kmetje. Izid je priznanje našemu delu in je poživljajoč tudi za Slovence, ki se ne ukvarjajo s kmetijstvom.«

Kaj je bila formula za uspeh – za pridobitev četrtega sedeža v svetu vaše zbornice?

»Tak uspeh ni samoumeven. To je rezultat intenzivnega dela

na terenu, kjer so se angažirali mnogi kmetje. Pomagala je tudi moja prepoznavnost kot člana kvinteta bratov Smrtnik in kot župana Železne Kaple, kjer znam bit tudi oster in mi ob tem uspe tudi pritegniti in navdušiti ljudi za stvari, za katere se zavzemam.«

V začetku decembra ste imeli ustanovno sejo sveta. Kako ste zadovoljni z razpletom?

»Zavzeli smo stališče, da bomo sodelovali z vsemi frakcijami v svetu zbornice. Storiteli bomo vse, kar je v naši moči, da bi v naše zbornično glasilo Kärntner Bauer uvedli vsebine v slovenskem jeziku in v eni od koroških kmetijskih šol dobili razred s poukom v slovenščini, nemščini in italijanščini. Večina ostalih interesov kmetov pa je podobnih ne glede na narodnost in politično pripadnost.«

»MARJAN PAPEŽ

Slovenski svetniki v svetu kmetijske zbornice avstrijske Koroške (od leve): **Franc Jožef Smrtnik**, **Marija Mader Tschertou**, **Marija Čik** in **Štefan Domej**

Prenovljen katalog turističnih kmetij

Nov katalog turističnih kmetij Slovenije je prenovljen tako vsebinsko kot oblikovno, s čimer se bo lahko s sodobnimi pristopi in bogatimi vsebinami ob bok postavil konkurenčnim tudi na tujih trgih. Uvodnih pet člankov bo ustvarilo vtis o doživetjih na kmetijah in bralcu oziroma bodočemu obiskovalcu predstavilo slovensko kulinariko, naravo, kmetije kot prostor družinskih dogodivščin, kulturno dediščino slovenskih kmetij in gostoljubni pristop gospodarjev.

Sledi predstavitev kmetij, razdeljenih v 12 regij. Pred

predstavitvijo kmetij so s članom in fotografskim materialom predstavljene ključne priložnosti za doživetja na podeželju tega območja, omenjena je značilna kulinarika ter naravne, kulturne in turistične zanimivosti posamezne regije. Bralcu bodo v pomoč tudi letni zemljevidi tako celotne Slovenije kot posameznih regij. Prenovljena je tudi podoba in vsebina ključnega dela kataloga – predstavitev kmetij. Poudarjena je posebnost vsake od njih, obogatena z mnenjem gosta in dvema fotografijama.

Poleg slovenske izdaje je ka-

talog izšel še v nemškem, italijanskem, angleškem, francoskem in hrvaškem jeziku.

Tiskane verzije katalogov lahko naročite na spletni stra-

ni Združenja turističnih kmetij Slovenije: <http://www.turisticne-kmetije.si/katalogi>.

»MA. P.

Sosedsko pravo – ko moti hrup ali dim

Kdaj lahko pride do motenj in vznemirjanja s strani sosedov

Lastninska pravica posameznika je omejena s pravicami sosedov, zato mora lastnik nepremičnine pri uporabi svojega premoženja opuščati ravnanja in odpravljati vzroke, ki izvirajo iz njegove nepremičnine ter otežujejo uporabo drugih (običajno sosednjih) nepremičnin. Vplive, ki jih pomenujemo imisije, predstavljajo zlasti hrup, dim, vibracije ipd.

DOVOLJENE IMISIJE

Temeljno pravilo sosedskega prava je, da morajo lastniki svoja lastninska upravičenja izvrševati tako, da se medsebojno ne vznemirjajo in si ne povzročajo škode. Kljub navedenemu v življenju prihaja do različnega motenja in vznemirjanja s strani sosedov.

Vplivi iz ene na drugo nepremičnino so lahko dovoljeni (nebitveni) ali nedovoljeni (bitveni). Kadar se lastnika nepremičnin dogovorita (npr. s služnostno pogodbo), je vpliv ene nepremičnine na drugo dovoljen. Dovoljen je tudi vpliv ene nepremičnine na drugo, ki ne presega krajevno običajnih mer in ne povzroča škode.

NEDOVOLJENE IMISIJE

Nedovoljene imisije predstavljajo vplive s strani enega izmed lastnikov nepremičnine na ostale sosednje nepremičnine, ki presegajo krajevno običajne mere. Po sodni praksi se šteje, da so prepovedane tiste imisije, ki trajajo daljše obdobje.

Sodišče mora v vsakem posameznem primeru najti pravično ravnovesje med nasprotujočimi si interesi posameznika in lastnika sosednje nepremični-

ne ali širše skupnosti. Ko sodišča ugotavljajo krajevno običajne mere, izhajajo predvsem iz krajevnih običajev: ti predstavljajo standard vedenja v določenem kraju in način uporabe nepremičnine večine lastnikov v tem kraju. Sodišče zato samo ali s pomočjo izvedenca preveri stanje v ulici, soseški, vasi in ga primerja z očitanim ravnanjem. Hrup iz mehanične delavnice bo v mestni ulici, kjer imajo svoje poslovne prostore še drugi obrtniki, kasneje označen za prepovedano imisijo kot hrup iz delavnice v ulici primestnega spalnega naselja.

Med nedovoljene se štejejo tudi imisije, ki drugim povzročajo škodo in s tem neposredno vplivajo na določeno nepremičnino. Prepovedane so ne glede na to, ali presegajo krajevno dopustno običajno mero ali ne.

PRIMERI NEDOVOLJENIH IMISIJ

Sodna praksa med imisije, ki niso dovoljene, šteje predvsem:

- prekomeren hrup ali vibracije v dnevnem, večernem ali nočnem času zaradi tranzitnega prometa, izvajanja gospodarske dejavnosti ipd.,
- prah, ki nastaja zaradi gradbenih ali drugih del,
- odvajanje meteorne vode iz ene nepremičnine na sosednjo nepremičnino,
- odvzem svetlobe ali razgleda zaradi zasteklitve, zazidave oken, (pre)visoke ograje, (pre)visokega drevesa ipd.,
- (pre)močna svetloba zaradi luči, reklamnih napisov ipd.

IMISIJE V KMETIJSTVU

Posebna ureditev imisij velja pri opravljanju kmetijske dejavnosti. Zakon o kmetijstvu opredeljuje **pravico do kmetovanja**, ki daje posameznikom oziroma prebivalcem, ki se na določenem območju ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, pravico, da to tradicionalno dejavnost nemoteno opravljajo. Namen pravice do kmetovanja je, da se omejijo problemi, ki v praksi nastajajo med kmeti in ostalimi krajani.

Velja, da kmetijska dejavnost nima negativnega ali škodljivega vpliva na naravno okolje ter življenjski prostor ljudi in živali, kadar se na kmetijskem gospodarstvu kmetijska opravila izvajajo skladno z nacionalnimi in evropskimi predpisi. Kmetijsko opravilo s tem ne predstavlja nedovoljenih motenj zaradi nedopustnega vznemirjanja, prepovedanih imisij in nedovoljenih posegov v prostor. Izvajanje kmetijskih opravil lahko preverjajo tudi inšpekcijske službe (npr. inšpektor za kmetijstvo, inšpektor za okolje ipd.).

PRAVNA SREDSTVA PROTI IMISIJAM

Lastnik nepremičnine, na katere sega nedovoljen vpliv sosednje nepremičnine, ima na voljo več pravnih sredstev:

1. tožba zaradi motenja posesti, s katero lahko lastnik (ali najemnik ali drug dobroverni uporabnik) nepremičnine zahteva prenehanje motenja posesti. Tožbo je potrebno vložiti v roku 30 dni, odkar je izvedel za motenje in povzročitelja motenja, oziroma najkasneje v enem letu, odkar je motenje nastalo,

2. tožba za prenehanje vznemirjanja lastninske pravice, s katero lastnik nepremičnine zahteva prenehanje vznemirjanja in prepoved nadaljnega vznemirjanja,

3. popularna tožba, s katero lastnik nepremičnine zahteva odstranitev vira nevarnosti, od katerega grozi lastniku ali nedoločenemu številu oseb večja škoda, ali zahteva prenehanje iz-

vajanja dejavnosti, iz katere izvira vznemirjenje ali škodna nevarnost, če nastanka vznemirjenja ali škode ni mogoče preprečiti z ustreznimi ukrepi.

V vseh primerih prepovedanih imisij lahko oškodovanec zahteva odškodnino po splošnih pravilih odškodninskega prava: dokazati je potrebno škodo, povzročitelja škode, njegovo nedovoljeno ravnanje in vzročno zvezo med ravnanjem povzročitelja škode in nastalo škodo.

NAJPREJ DOBRA VOLJA

Za reševanje sporov zaradi nedovoljenih vplivov ene nepremičnine na drugo je zaradi ohranitve primernih medsosedskih odnosov sosedu smiselno najprej ustno ali pisno opozoriti naj preneha z dejanji, s katerimi povzroča poseg na sosednjo nepremičnino. Če pogovor in opozorila ne zaležejo, so za prenehanje kršitev na voljo pravna sredstva.

»GAŠPER CERAR

Hranilna vrednost živil

Hranilna vrednost (HV) – kdaj ni treba navesti hranilne vrednosti (izvzeti iz obveze) in kdaj je treba navesti HV

V 19. točki Priloge V Uredbe o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom z vsemi spremembami je navedeno, komu in kaj vse ni treba označiti s hranilno vrednostjo.

ŽIVILA, KI SO IZVZETA IZ ZAHTEVE PO OBVEZNI OZNAČBI HRANILNE VREDNOSTI:

1. nepredelani proizvodi, ki vsebujejo eno sestavino ali kategorijo sestavin,
2. predelani proizvodi, ki so bili le v enem postopku predelave z zorenjem in vsebujejo eno sestavino ali kategorijo sestavin,
3. vode za prehranjevanje ljudi, vključno s tistimi, v katerih so edine dodane sestavine ogljikov dioksid in/ali arome,
4. zelišča, dišave ali njihove mešanice,
5. sol in nadomestki soli,
6. namizna sladila,
7. proizvodi, ki jih zajema Direktiva 1999/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. februarja 1999 o kavnih in cikorijskih ekstraktih (1), cela ali mleta zrna kave in cela ali mleta dekofeinizirana zrna kave,
8. zeliščni in sadni poparki, čaj, dekofeiniziran čaj, instant čaj ali čaj, topen v vodi, ali čajni ekstrakt, dekofeiniziran instant čaj ali čaj, topen v vodi, ali čajni ekstrakt, ki ne vsebujejo drugih dodanih sestavin razen arom, ki ne spreminjajo hranilne vrednosti čaja,
9. fermentirani kisi in nadomestki kisov, vključno s ti-

stim, v katerih je edina dodana sestavina aroma,

10. arome,
11. aditivi za živila,
12. pomožna tehnološka sredstva,
13. encimi za živila,
14. želatina,
15. želirne sestavine za džem,
16. kvas,
17. žvečilni gumiji,
18. živila v embalaži ali posodi, katere največja površina je manjša od 25 cm²,

19. živila, tudi obrtno proizvedena živila, ki jih proizvajalec majhnih količin proizvodov dobavlja neposredno končnemu potrošniku ali lokalnim maloprodajnim podjetjem, ki dobavljajo neposredno končnemu potrošniku.

Pojasnila k 19. točki – ko HV ni potrebna:

Tistim, ki predelujete živila in imate največ deset zaposlenih (poprečno število delavcev v poslovnem letu), ne glede na obliko registracije (dopolnilna dejavnost ali s.p. ali d. o. o. ...), živil ni potrebno označiti v sledečih primerih:

1. v primeru prodaje živil na območju Slovenije.
2. pri neposredni prodaji končnemu porabniku: doma, na tržnici, v javne zavode, restavracije/gostilne, po pošti, od vrat do vrat, mlekomat,
3. pri prodaji v maloprodajni podjetja (v RS Sloveniji), ki dobavljajo neposredno končnemu potrošniku – kar pomeni, da lahko prodajate neposredno v prodajalno na

4. če prodajate trgovskemu centru, ki ima lasten zbirni center in lastno distribucijo do posamezne svoje prodajalne na drobno, vaših živil ni potrebno označiti s HV,
5. če gre za alkoholne pijače, katerih vsebnost alkohola je več kot 1,2 vol. %,
6. živila, ki niso sestavljena in je potekel le en proces – npr. konfekcioniranje mesa, zorenje (če je brez dodatkov) (sem NE sodi mariniranje).

Če nosilec živilske dejavnosti (kmetija A) proda svoja živila trgovini na drobno (TD), vmes

pa je posrednik (P), ki opravi le storitev prevoza in skladiščenja, vendar posrednik (P) ne postane lastnik živil, tovrstno opravilo ne zahteva označitve HV na živilih v dotični prodajalni končnemu potrošniku (TD).

Izračun največ deset zaposlenih (poprečno število delavcev v poslovnem letu) po Metodologiji izračuna povprečnega števila zaposlenih na podlagi delovnih ur je določen v "Navodilih o predložitvi letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov (Uradni list RS, št. 7/08, 8/09, 107/09 in 109/10), v

DOVOLJENE TOLERANCE

Preglednica 1: Dovoljena odstopanja za živila (vključno z merilno negotovostjo)

	Dovoljena odstopanja za živila (vključno z merilno negotovostjo)	
Vitamini	+50 %**	-35 %
Minerali	+45 %	-35 %
Ogljikovi hidrati	10 g na 100 g:	±2 g
Sladkorji	10–40 g na 100 g:	±20 %
Beljakovine	>40 g na 100 g:	±8 g
Prehranska vlaknina		
Maščobe	10 g na 100 g:	±1,5 g
	10–40 g na 100 g:	±20 %
	>40 g na 100 g:	±8 g
Nasičene maščobne kisline, enkrat nenasičene maščobne kisline, večkrat nenasičene maščobne kisline	4 g na 100 g:	±0,8 g
	≥4 g na 100 g:	±20 %
Natrij	0,5 g na 100 g:	±0,15 g
	≥0,5 g na 100 g:	±20 %
Sol	1,25 g na 100 g:	±0,375 g
	≥1,25 g na 100 g:	±20 %

**Za vitamin C v tekočinah se lahko sprejmejo višje zgornje vrednosti dovoljenega odstopanja.

Živila, tudi obrtno proizvedena živila, ki jih proizvajalec majhnih količin proizvodov dobavlja neposredno končnemu potrošniku ali lokalnim maloprodajnim podjetjem, ki dobavljajo neposredno končnemu potrošniku, so izvzeta iz zahteve po obvezni označbi hranilne vrednosti.

bistvu pa to pomeni, da se v izračun povprečnega števila delavcev ne štejejo samo zaposleni, temveč vsi, ki delajo za določen pravni subjekt (npr. študentsko delo, pogodbeno delo oz. druge oblike prekarnih zaposlitev). Navodila so na povezavi: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=NAVO912>.

Kadar imate več kot deset zaposlenih in vaše prodajne poti zahtevajo navedbo hranilne vrednosti na izdelkih, ni potrebno, da izdelate analizo, temveč naredite izračun hranilne vrednosti glede na recept izdelave vaših živil. V Sloveniji je na voljo orodje za izračun hranilne vrednosti, ki temelji na podatkih slovenskih kmetijskih pridelkov rastlinskega in živalskega izvora. To orodje in baza

podatkov sta brezplačna in dosegljiva na povezavi OPKP-Odprta platforma za klinično prehrano: http://www.opkp.si/sl_SI/cms/pomoc/pomoc-pri-delu-z-opkp.

Pri izračunu in navedbi hranilne vrednosti na živilu/izdelku se navedejo poprečne vrednosti, ki temeljijo na enem od naštetih načinov:

- izračunu iz znanih ali dejanskih povprečnih vrednosti uporabljenih sestavin ALI
- izračunu iz splošno veljavnih in sprejetih podatkov ALI
- analizi živila, ki jo je opravil proizvajalec.

Navedeno pomeni, da ni nujno potrebno, da nosilci živilske dejavnosti navedejo hranilno vre-

Preglednica 4 (številčeno po originalnem dokumentu): Smernice za zaokroževanje za označbe hranilnih vrednosti pri označevanju HV živil

Prehranski del	Količina	Zaokroževanje
Energijska vrednost		Na najbližji 1 kJ/kcal (brez decimal)
Maščobe*, ogljikovi hidrati*, sladkorji*, beljakovine*, prehranske vlaknine*, poliololi*, škrob*	≥10 g na 100 g ali ml	Na najbližji 1 g (brez decimal)
	<10g in >0,5 g na 100 g ali ml	Na najbližji 0,1 g
	Ni zaznavne količine ali koncentracija je ≤0,5 g na 100 g ali ml	Navede se lahko "0 g" ali "<0,5 g"
Nasičene maščobne kisline*, enkrat nenasičene maščobne kisline*, večkrat nenasičene maščobne kisline*	≥ 10 g na 100 g ali ml	Na najbližji 1 g (brez decimal)
	<10g in >0,1 g na 100 g ali ml	Na najbližji 0,1 g
	Ni zaznavne količine ali koncentracija je ≤0,1 g na 100 g ali ml	Navede se lahko "0g" ali "<0,1 g"
Natrij	≥1 g na 100 g ali ml	Na najbližji 0,1 g
	<1 g in >0,005 g na 100 g ali ml	Na najbližji 0,01 g
	Ni zaznavne količine ali koncentracija je ≤0,005 g na 100 g ali ml	Navede se lahko "0 g" ali "<0,005 g"
Sol	≥1 g na 100 g ali ml	Na najbližji 0,1 g
	<1 g in >0,0125 g na 100 g ali ml	Na najbližji 0,01 g
	Ni zaznavne količine ali koncentracija je ≤0,0125 g na 100 g ali ml	Navede se lahko "0 g" ali "<0,01 g"
Vitamini in minerali	Vitamin A, folna kislina, klorid, kalcij, fosfor, magnezij, jod, kalij	3 signifikantne številke
	Vsi drugi vitamini in minerali	2 signifikantni številki

*Ne velja za podkategorije.

Iz prve preglednice tako dobimo dve maksimalni vrednosti, iz preglednice 4 pa dovoljene tolerance.

NASVETI

dnost na osnovi analiznih izvidov in za vsako posamezno serijo živil posebej. Pri navajanju povprečne hranilne vrednosti na označbi se dopuščajo tudi odstopanja od dejanskih vrednosti v posameznem živilu. Več o odstopanjih pa je napisano v Smernicah za nadzorne organe v zvezi z določitvijo odstopanj za hranilne vrednosti, navedene na oznaki. Navodila so v povezavi: http://www.uvhvvr.gov.si/fileadmin/uvhvvr.gov.si/pageuploads/DELOVNA_PODROCJA/Zivila/oznacevanje_zivil/smernicetolerance.pdf.

KDAJ MORAJO BITI ŽIVILA OZNAČENA S HV:

Pri prodaji, ko je vmes posrednik, ki postane lastnik blaga, morajo biti živila označena s HV ALI če je v obratu zaposlenih več kakor deset oseb ALI če prodajate izven meja Slovenije.

Uradna navodila Uprave za varno hrano so na povezavi: http://www.uvhvvr.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article/1328/5959/.

Kadar je potrebno navesti

hranilno vrednost, so za navedbe dovoljena odstopanja. Dokument, ki opredeljuje odstopanja, se imenuje Smernice za pristojne organe za nadzor skladnosti z zakonodajo EU glede Uredbe 1169/2011, ki so v povezavi: http://www.uvhvvr.gov.si/fileadmin/uvhvvr.gov.si/pageuploads/DELOVNA_PODROCJA/Zivila/oznacevanje_zivil/smernicetolerance.pdf.

Primer:

Živilo ima na označbi hranilne vrednosti napisano, da vsebuje 8,5 g sladkorja.

V preglednici 4 spada ta vrednost med večje od 0,5 g in manjše od 10 g, za katere velja zaokrožitev na 0,1. Če je na etiketi vrednost 8,5, govorimo o vsebnosti med 8,45 in 8,54 sladkorja v 100 gramih živila – to sta v bistvu spodnja in zgornja vrednost, ki se pri natančnosti 0,1 zaokrožita na 8,5. *(Pojasnilo glede pravila zaokroževanja: vrednost 8,44 se zaokroži na 8,4, vrednost 8,45 pa je tista najbolj spodnja, ki se že zaokroži na 8,5, in vrednost 8,55*

se zaokroži na 8,6).

Iz preglednice 1 o odstopanjih vidimo, da je takšna vsebnost sladkorja umeščena v razred:

<10 g na 100 g živila, za katerega se dopušča toleranca ± 2 g – tako izračunamo:

spodnja meja odstopanja – najnižja vrednost 8,45 minus odstopanje navzdol (2 g):

$8,45 - 2 = 6,45$ g sladkorja na 100 g živila

zgornja meja odstopanja: največja vrednost (8,54) plus odstopanje navzgor (2 g):

$8,54 + 2 = 10,54$ g sladkorja/100 g živila.

Obe vrednosti je potrebno zopet zaokrožiti (skladno s preglednico 1):

- spodnja meja odstopanja: $6,45 \rightarrow 6,5$ (ker velja za vrednost, ki leži med 0,5 in 10 \rightarrow zaokrožitev na 0,1 g natančno),

- zgornja meja odstopanja: $10,54 \rightarrow 11$ g (ker velja za vrednost, ki je večja od 10 g \rightarrow zaokrožitev na 1 g natančno brez decimalnih mest).

Območje tolerance leži za to živilo (primer) med 6,5 in 11 g/100 g. Če nadzorni organ iz-

vede analizo živila in je dejanska analizirana vsebnost sladkorja v vzorcu 10,9 g, je vse v redu, kljub temu da imate na živilu navedeno pri hranilni vrednosti 8,5 g sladkorja.

Navajanje hranilne vrednosti na živilu – oblika:

V obliki preglednice se navedejo hranilne vrednosti – preračunane na 100 g ali 100 ml živila. Srednja velikost črk mora biti vsaj 1,2 mm (majhen »m« mora sredi besede biti visok vsaj 1,2 mm). Za živila, katerih največja površina je manjša od 80 cm², je srednja velikost črk visoka vsaj 0,9 mm. Za živila, katerih največja površina znaša manj kakor 25 cm², se ne zahteva navedba hranilne vrednosti na embalaži, temveč na skupnem dokumentu (npr: dobavnica, skupna ovojnina ...).

Podrobnejša navodila s primeri bo pripravila tudi Uprava za varno hrano in bodo objavljena na njihovih spletnih straneh takoj po zaključku podrobnejših razprav na Evropski komisiji.

» GABRIJELA SALOBIR

Izgled navedbe hranilne vrednosti je predpisan in sledi:

Energija	kJ/kcal
Maščobe	G
od tega:	
nasičene maščobe	g
enkrat nenasičene	g
večkrat nenasičene	g
Ogljikovi hidrati	g
od tega:	
sladkorji	g
polioli	g
škrobi	g
Prehranska vlaknina	g
Beljakovine	g
Vitamini in minerali	Enote so opredeljene v točki 1 dela A priloga XIII uredbe 1169/2011

AVE
ČAS ZA NAJBOLEJŠE

PANVITA
PRAŠIČEREJA D.O.O.,
IŽAKOVCI,
9231 BELTINCI

Informacije
in naročila na:
040 160 360
ali 040 160 361

AVE MESO
EKO

PRODAMO
EKO pitane prašiče
EKO svinjske polovice

Primer zavajajočega oglaševanja iz tujine – European Business Number

Kmetije po Sloveniji, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji, v zadnjem času prejema pošto nemškega spletnega poslovnega imenika European Business Number. Ugotavljamo, da gre za novo podjetje, ki na zavajajoč, a že znan način vabijo k vpisu v tuje spletne imenike podjetnikov. Kmet je ob prebiranju dopisa zaveden, da gre za brezplačno vpisovanje oziroma spreminjanje že vpisanih podatkov v bazi podjetnikov, obenem pa dopis še pojasnjuje, da bo naslovnik zgolj z vpisom v bazo pridobil

posebno številko (»European business number«), ki naj bi bila nujna za poslovanje podjetij v Evropski uniji. Pojasnimo naj, da podjetja za poslovanje v Evropski uniji te številke ne potrebujejo. Kdor spregleda drobni tisk na dnu dokumenta, se s posredovanjem podatkov in podpisom zaveže k naročilu »evropske poslovne številke« in tri letno objavo na portalu poslovnega imenika European Business Number za ceno 677 evrov na leto.

Svetujemo, da pred podpisovanjem in izpolnjevanjem po-

datkov v dopisih vedno natančno preverite, kaj podpisujete in kaj to za vas pomeni.

Če ste dokument podpisali in ste prejeli račun za oglaševanje, predlagamo, da ga takoj pisno zavrnete. V nekaterih primerih so oglaševalska podjetja kmetom pošiljala zadnja opozorila k plačilu, opomine in dokumente o izterjavi. Po naših podatkih in po izkušnjah prejemnikov takšne pošte iz Slovenije in tujine nemško oglaševalsko podjetje proti kmetom, ki ne plačajo računa, ne sproži sodnega postopka iz-

terjave. Pri zavrnitvi računa vam lahko pomoč nudimo na KGZS.

Zavajanje kmetov na način, ki ga uporablja European Business Number iz Hamburga v Nemčiji, je znano že iz drugih primerov, npr. EU WEB register Slovenija iz Nemčije (sedež tudi v Hamburgu), European City Guide iz Španije, Construct Data Verlag AG iz Avstrije, Intercable Verlag in EUCO Data iz Švice. Način delovanja je enak pri vseh naštetih podjetjih.

»GAŠPER CERAR

GERK na tuji nepremičnini

Bralec Zelene dežele je postavil vprašanje, ali lahko tretja oseba (nelastnik) kmetuje na tujem zemljišču, na njem brez soglasja lastnika izriše GERK, izvaja ukrepe kmetijske politike in posledično pridobiva kmetijske subvencije.

Oseba, ki želi kmetovati na tujih zemljiščih, za kmetovanje na teh površinah praviloma pridobi soglasje lastnika kmetijskega zemljišča: lastnik in kmetovalec običajno skleneta pisno zakupno pogodbo za kmetijsko zemljišče oziroma zakupno razmerje dogovorita ustno (pravna varnost strank je

primeru ustne zakupne pogodbe nekoliko manjša). Na podlagi zakupne pogodbe ali drugače izražene pravice do uporabe zemljišč lahko zakupnik na površini izriše GERK, izvaja ukrepe kmetijske politike in pridobi kmetijske subvencije.

Za pravilno vrisane GERK-e je odgovoren nosilec kmetijskega gospodarstva. Zgodi se, da kmetovalec lastnika (vede ali nevede) ne vpraša za dovoljenje za uporabo njegovega kmetijskega zemljišča in izris GERK-a, kljub temu pa kmetovalec iz tujega zemljišča pridobiva korist. Ko lastnik to ugotovi,

lahko na upravni enoti zahteva izbris GERK-a: ker imetnik GERK-a v postopku preverjanja pravice do uporabe zemljišč ne uspe dokazati, da ima pravico uporabljati zemljišče (nima sklenjene zakupne pogodbe ali podobnega dokumenta z dovoljenjem lastnika za uporabo zemljišča), se iz kmetijskega zemljišča sporni GERK izbrise. Kmetovalec s tem izgubi del površin, ki jih je prijavil v svoji zbirni vlogi, za kar je lahko sankcioniran s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Svetujemo, da se v opisani situaciji lastnik kmetijskega zemlji-

šča in kmetovalec najprej poskušata pogovoriti in najti sporazumno rešitev, ki se lahko zaključi z najemno pogodbo in dolgoročnim sodelovanjem. Če spora ne uspeta rešiti na miren način, je za GERK-e na voljo postopek na upravni enoti. Opozorjamo še, da se lahko ob uporabi tuje nepremičnine pojavi več sporov: o lastništvu (dela ali celotne) nepremičnine, o meji med zemljišči, o motenju posesti ipd., zato je potrebno vsak posamezen primer uporabe tuje nepremičnine natančno preučiti.

»GAŠPER CERAR

Seznam izobraževanj na KGZS-Zavod Novo mesto

Izobraževanja so objavljena na spletnem naslovu <http://www.kmetijskizavod-nm.si/>

Izobraževanja za certifikat NPK:

Naslov predavanja	Datum	Ura	Kraj	Predavatelj
Tečaj živinorejec za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (40 urni; 07 / 373 05 96)*	18.-27.1.2017	14:00	KGZS - Zavod NM, Šmihelska 14, Novo mesto	Več predavateljev
Tečaj poljedelec za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (40 urni)*	10.-21.4.2017	14.00	KGZS - Zavod NM, Šmihelska 14, Novo mesto	Več predavateljev
Tečaj predelovalec mesa na tradicionalen način za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (30 urni) *	15.-23.5.2017	14.00	KGZS - Zavod NM, Šmihelska 14, Novo mesto	Več predavateljev

Šink in klobasa z zeljem ter ajdovimi žganci

Ajda je globoko zarezana v zavest slovenskega naroda in danes cenjena tudi zato, ker ne vsebuje glutena. Predvsem stare sorte ajde imajo zelo prijeten vonj, v času cvetenja pa so odlična paša za kranjsko čebelo. Ajdovi žganci so brezčasna jed, primerna za vsak letni čas. Zagotovo so najokusnejši zabeljeni z mastjo in ocvirki. Še posebej v zimskem času ne gre pozabiti na kislo zelje in visoko vsebnost vitamina C v njem.

Sestavine za 4 osebe:

- ¼ kg ajdove moke
- ½ l vode
- sol
- ocvirki
- česen
- šink
- klobasa

Vodo zavremo in dodamo sol. V sredino posode usujemo ajdovo moko. Poskrbimo, da voda zaobjame moko, in 20 minut kuhamo na zmernem ognju. Vodo odcedimo in jo prihranimo. Zmes razdrobimo z vilicami, da dobimo drobne žgance. Stresemo jih v posodo in jih zabelimo z vročimi ocvirki.

Zelje skuhamo v vodi in ga odcedimo. V ponvi pogrejemo ocvirke in jim dodamo nasekljan česen. Počakamo, da česen zadiši,

in primešamo zelje. Malo popražimo ter postrežemo s kuhanim šinkom in klobaso.

Dober tek!

Recept je iz knjižice Okusne jedi gostoljubnih ljudi, ki jo je v sklopu projekta Brez predsodkov o kmetijstvu in SKP izdala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in sofinancirala Evropska komisija. Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodzelja.si.

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. januarja na naslov **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.**

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Nekdanji vrhunski slovenski košarkar (Peter)										
Uganka										
Smučarska disciplina										
Rimsko ime za Ljubljano										
Pripomoček za kidanje snega										
Ime smučarja Stenmarka										
Verska resnica										
Ime makedonsko-romske pevke in skladateljice Redžepove										
Znamka fotoaparata										
Starogrški dramatik										
Center slovenskega nogometa										
Šport trdih pesti										
Starozavezni prerok, katerega ime pomeni »Moj Bog je moj Gospodar«										
Vesoljsko plovilo										

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo POSVET SVETOVALNE SLUŽBE. Pri pripravi prejšnje nagradne uganke nam je žal ponagajal tiskarski škrat, saj je izpadla zadnja vrstica, ki bi v rešitvi dokončala besedo službe. Za nerodnost se iskreno opravičujemo.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Nada Švigelj Demšar, Borovnica; Veronika Glaser, Dramlje; Jožef Luršak, Muta; Jože Krivec, Podplat; Francka Novak, Mavčiče. Čestitamo!

UGODNOSTI ZA NOVE STRANKE

Nudimo vam brezplačno:

- 6 mesecev vodenje osebnega računa
- izdajo plačilne kartice Aktiva Maestro in predplačniške kartice
- pristop k spletni banki DBS NET
- generator enkratnih gesel za dostop do spletne banke
- 6 mesecev storitev DBS VARNOST SMS obveščanje ob sklenitvi zavarovanja vsaj ene plačilne kartice

Srečno 2017

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

www.dbs.si

ušesne znamke

Q-flex[®]
animal identification

05/335 12 21 041/957 980
znamke@go.kgzis.si

Srečno 2017

Kmetijsko gozdarski sklad Nova Gorica

Inštitut KON-CERT

Vsega želimo obilo zdravja in srečnih dogodkov v letu 2017.

Dokazujemo odličnost

www.kon-cert.si

Inštitut KON-CERT Maribor
Vinarska ulica 14, 2000 Maribor | Tel.: 02 228 49 32

HOLZ KLADE GmbH

Profesionalna storitev v gozdu

Sečnja lesa

- Dela z žičnico
- Intervencije z bagri z žičnimi napravami
- Sečnja z ročnimi motornimi žagami
- Harvesterji s pravilom s forwarderji

Lesna trgovina

- Franko cesta
- Franko panj

Več kot 40 let smo v Srednji Evropi aktivni kot podjetje za opravljanje gozdarskih storitev in imamo opremo za vse terenske razmere.

Vaša kontaktna oseba za:

- Slovenijo
Kainbacher Josef +43676/83637417
Zbasnik Franjo +43676/83637444
- Hrvaško:
Mrden Milan +43676/83637517

www.holz-klade.at / office@holz-klade.at /
+43 4352/811 47-0 / Auenfischerstraße 61
9400 Wolfsberg – avstrijska Koroška

PRAZNIČNI DECEMBER

BOOMER

T3F

TD4F

TD5

BOOMER, T3F, TD4F in TD5 ZDAJ Z 10% POLOGOM IN OBROČNIM ODPLAČEVANJEM DO 72 MESECEV

T5

T6

NOVA T5 IN T6 - VZMETENA SPREDNJA PREMA TERRAGLIDE SAMO 1 EUR DOPLAČILA

Akcija velja za omejeno število modelov na zalogi.

DDV je vključen v ceno. Fotografije so simbolične.

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 2017

ITRO, d.o.o., PE Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

Pooblaščen prodajalci: AVTOCENTER Ormož, tel: (02) 741 64 11 • KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 10 22 JAKŠE SAMO s.p., Šentjernej, tel: (041) 745 832 KOVAČ ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel: (041) 756 152 • PATRIKS, d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 87 40 • EGIDIJ ZUDIČ s.p., Portorož, Tel. (041) 737 358

*Naj vam novo leto prinese čim več lepih stvari,
naj bodo pozabljeni vsi dvomi in skrbi.
Uspeh naj vam povsod sledi,
sreča, veselje, ljubezen,
naj med vami tli!*

**Vesel božič
in srečno ter
uspešno novo leto!**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
PTUJ**

*Toplo ognjišče in smeh v očeh,
iskreno želimo vam v teh prazničnih dneh.
Da zdravja in srečnih
dogodkov nešteto, vam v obilju
nasulo bi novo leto.*

**Vesel božič
in srečno ter
uspešno novo leto!**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA**

*Naj čas nikoli ne mineva tako hitro,
da ne bi zastali in pomislili
na drage prijatelje,
se nasmehnil, spomnili
in občutili lepoto tega,
da imamo drug drugega.*

**Vesel božič in srečno
ter uspešno novo leto!**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

*Vse želje, ki letos se
niso izpolnile,
vse sanje, ki niso sadu
obrodile,
v prihodnjem naj letu
dobijo polet,
naj čim prej izpolni se
njihov obet!
Vesel božič in srečno
ter uspešno novo leto!*

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MURSKA SOBOTA**

in OBMOČNA ENOTA
MURSKA SOBOTA

***Voščimo vam vesele
božične praznike ter
srečno novo leto.***

Delavska hranilnica d.d. Ljubljana

KMETOVALCI, NE ZAMUDITE IZJEMNE PONUDBE !

Delavska hranilnica je poskrbela za vas z:

- **brezplačnim vodenjem** osebnega računa **24 mesecev**,
- **brezplačnim** elektronskim bančništvom **Dh-Osebni**,
- **brezplačno MasterCard za prvo leto brez letnega nadomestila**,
- **brezplačnimi dvigi na bankomatih v Sloveniji in monetarni EU**,
- **dolgoročnimi krediti za:**
 - razvoj osnovne dejavnosti in pospeševanje programov samooskrbe,
 - nakup semen, gnojil, zaščitnih sredstev,
 - razvoj govedoreje, prašičereje, piščančereje, perutninarstva, drobnice in divjadi,
 - nakup pitancev in molznic,
 - razvoj vinogradništva, sadjarstva, oljkarstva in zelenjadarstva,
 - investiranje v obnovljive vire energije,
 - investiranje v energetske prenove gospodarskih in stanovanjskih objektov,
 - nakup zemljišč in urejanje le teh,
 - obnova in novogradnje gospodarskih in stanovanjskih objektov,
 - nakup vseh vrst kmetijske mehanizacije,
 - odprava posledic poplave, suše, toče, pozebe, viharjev, plazov.

UGODNI KREDITI	OBRESTNA MERA
do 2 let	6M euribor + 2,00 %
do 3 let	6M euribor + 2,20 %
do 4 let	6M euribor + 2,40 %
do 5 let	6M euribor + 2,60 %
do 10 let	6M euribor + 2,80 %
do 20 let	6M euribor + 3,00 %
do 30 let	6M euribor + 3,30 %
vsi krediti brez stroška odobritve kredita	

E-mail: info@delavska-hranilnica.si
Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

TUDI MOŠKI CENIJO NOTRANJE VREDNOTE.

V6

Novi Amarok. Avto, ki razume moške. Zdaj z novim motorjem V6.

Moški vedo, kaj si želijo. Zato novi Amarok poganja novi motor V6 3.0 TDI z močjo do 165 kW in navorom do 550 Nm. Skupaj s stalnim štirikolesnim pogonom 4MOTION in z 8-stopenjskim avtomatskim menjalnikom sta edinstvena kombinacija. Nova zunanost, novi biksenonski žarometi z dnevnimi LED-lučmi, 20-palčna aluminijasta platišča in zaščitni drog mu dajejo pravi športni pečat.

**Gospodarska
vozila**

Emisije CO₂: 204–196 g/km. Kombinirana poraba goriva: 7,8–7,5 l/100 km. Emisijska stopnja: Euro 6. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka, zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana. Slika je simbolna.